

**DOLNY
ŚLĄSK**

INFORMATOR GOSPODARCZY
WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

INFORMATOR GOSPODARCZY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

MARSZAŁEK PAWEŁ GANCARZ

WICEMARSZAŁEK MICHAŁ RADO

Szanowni Państwo,

dynamiczny rozwój gospodarczy to od lat wyróżnik Dolnego Śląska na tle kraju i Europy. Ten niewątpliwym postęp mierzony jest wysoką dynamiką PKB, liczbą nowotworzonych przedsiębiorstw, wzrostem wydajności pracy i napływem kapitału zagranicznego. Polepszają się warunki życia i infrastruktura techniczna, rośnie również poziom wiedzy i aktywności społecznej.

Na ten sukces pracują pokolenia Dolnoślązaków, a jako Zarząd Województwa, dopełniamy wszelkich starań, aby pomnożony, dawał podwaliny dla dobrego życia obecnych i przyszłych mieszkańców regionu.

Mamy nadzieję, że publikacja ułatwi Państwu dostęp do najważniejszych informacji i zachęci do współtworzenia gospodarczej teraźniejszości i przyszłości Dolnego Śląska.

Paweł Gancarz
Marszałek Województwa Dolnośląskiego

Michał Rado
Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego

SPIS TREŚCI

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I KLIMAT	5
2. DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA	6
3. LUDNOŚĆ	11
4. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE	13
5. HANDEL ZAGRANICZNY	26
6. RYNEK PRACY I KADRY	32
7. SZKOLNICTWO WYŻSZE	35
8. INNOWACYJNOŚĆ	40
9. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA	46
10. INSTYTUCJE WSPARCIA BIZNESU	48
11. WSPARCIE DLA INWESTORA	51
12. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2020 ORAZ DOLNOŚLĄSKA STRATEGIA INNOWACJI 2030	53
13. ATRAKCJE TURYSTYCZNE I KULTURALNE	55

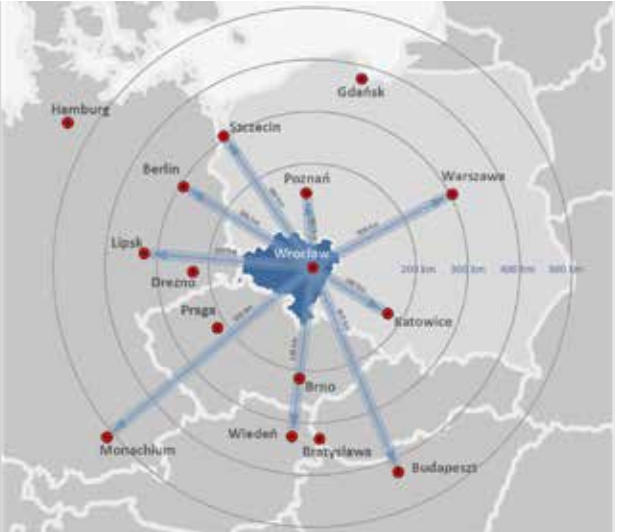
Województwo dolnośląskie położone jest w południowo-zachodniej części Polski. Zachodnim sąsiadem jest Republika Federalna Niemiec, a południowym Republika Czeska. Powierzchnia Dolnego Śląska wynosi prawie 20 tys. km², co daje siódme miejsce wśród polskich regionów.

Klimat Dolnego Śląska charakteryzuje duża zmienność i nieregularność przebiegu parametrów meteorologicznych wynikająca z różnorodności rzeźby terenu. Północna część województwa znajduje się na pograniczu charakterystycznych dla strefy umiarkowanej klimatów: oceanicznego i kontynentalnego, a południowa jego część jest pod wpływem strefowego klimatu górskiego. Niżowa część Dolnego Śląska należy do najcieplejszych obszarów na terenie Polski. Urok natury tych terenów zachwycał nawet hollywoodzkich filmowców, to tutaj znajdziemy bajkowe kamienne labirynty, jaskinie, wygasłe wulkany, kolorowe jeziora, przepiękne krajobrazy, wyjątkowe cuda natury i wiele innych zachwycających atrakcji.

Cechą, która wyróżnia Dolny Śląsk jest duże urozmaicenie terenu i krajobrazu, oraz występowanie kilku, znacznie różniących się od siebie krain

geograficznych. Dolny Śląsk należy w większości do dwóch wielkich regionów geograficznych: Sudetów i ich Przedgórze oraz Niżu Śląskiego. Prawie cały obszar regionu leży w dorzeczu Odry, która przepływa przez jego środkową część. Niewielkie części Sudetów należą do dorzecza Łaby. Ponadto, w niektórych regionach występują źródła mineralne dostarczające wód leczniczych.

DOLNY ŚLĄSK NA TLE EUROPY ŚRODKOWEJ

Infrastruktura drogowa – rodzaj, stan oraz gęstość sieci drogowej

Dolny Śląsk odgrywa kluczową rolę w transporcie europejskim. Przez region przebiegają główne europejskie szlaki transportowe łączące kraje Europy Zachodniej ze wschodem kontynentu, a także Azją:

- autostrada A4, która jest częścią drogi międzynarodowej E40, zaczynającej się w Calais nad kanałem La Manche we Francji, a kończącej się w Kazachstanie, nad granicą z Chinami.

oraz północą i południem Europy:

- droga S3 stanowiąca fragment międzynarodowej trasy E65, wiodącej z Malmö w Szwecji, będącego ważnym ośrodkiem gospodarczym i portowym, do miejscowości Chania na greckiej wyspie Kreta.

Sieć drogowa województwa dolnośląskiego należy do jednej z najdłuższych w kraju i wciąż jest rozbudowywana, unowocześniana zwiększając dostępność komunikacyjną regionu oraz możliwości transportowe. Przez Dolny Śląsk przechodzi jedna z odnóg korytarza Bałtyk – Adriatyk sieci bazowej Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T, autostrady A4 (E40), A8, A18 (w kierunku granicy państwa i dalej na Berlin), drogi ekspresowe S3 (Świnoujście – Lubawka), S5 (prowadząca z Ostródy przez Poznań do Wrocławia), oraz S8 biegnąca w kierunku Warszawy.

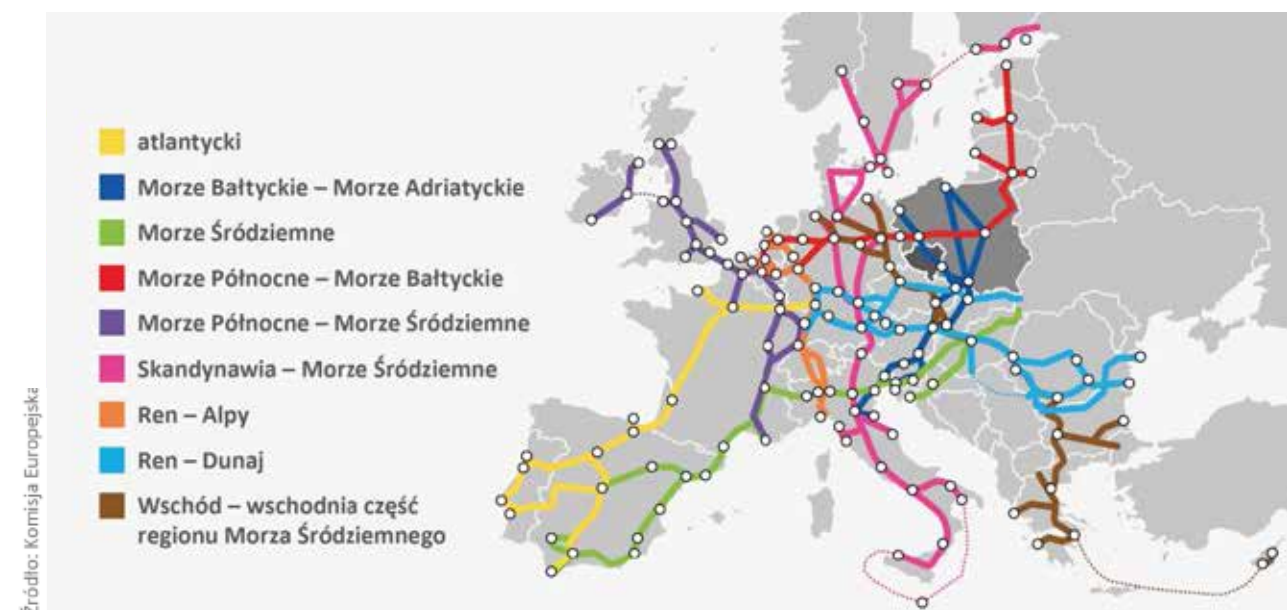
Sieć drogowa województwa dolnośląskiego składa się z:

- 437 km dróg ekspresowych i autostrad,
- 1385 km dróg krajowych,
- 2384 km dróg wojewódzkich,
- 7922 km dróg powiatowych,
- 9660 km dróg gminnych.

Sieć kolejowa – czynne linie kolejowe

We współczesnym świecie transport kolejowy ma strategiczne znaczenie, zarówno w transporcie towarowym jak i pasażerskim. W tym zakresie region odgrywa najważniejszą rolę w transporcie na linii wschód – zachód. To przez Dolny Śląsk przebiega kluczowa obecnie linia kolejowa E30 – linia należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Europę Zachodnią, Polskę i Ukrainę (Kijów). Polski odcinek tej linii o długości blisko 700 km (w części dolnośląskiej magistrala kolejowa Zgorzelec – Wrocław do Opola) łączy najważniejsze centra i regiony ekonomiczne południowej Polski. Województwo dolnośląskie posiada połączenia o znaczeniu państwowym łączące region z Niemcami, Czechami, portami bałtyckimi i Ukrainą. Wszystkie podstawowe

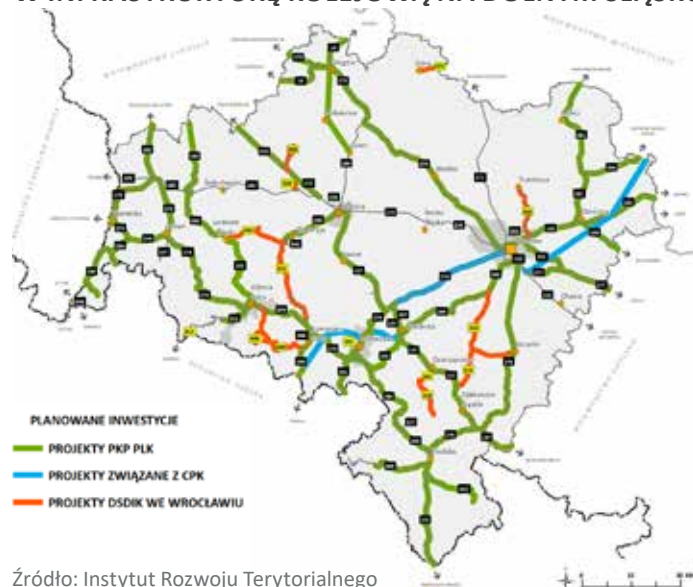
PRZEBIEG GŁÓWNYCH KORYTARZY TRANSPORTOWYCH A WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

MAPA STANU BUDOWY DRÓG NA DOLNYM ŚLĄSKU

PLANOWANE INWESTYCJE KRAJOWE I REGIONALNE W INFRASTRUKTURĘ KOLEJOWĄ NA DOLNYM ŚLĄSKU

Rozbudowana będzie DK3 Bolków – Jelenia Góra. Wybudowana oraz rozbudowana zostanie autostrada A4 na odcinku Krzyżowa – Wrocław. Wybudowana będzie droga S5 na odcinku Sobótka (S8) – Bolków (S3) oraz droga ekspresowa S8 Wrocław (Magnice) – Kłodzko. To wszystko znacząco przyczyni się do poprawy przepustowości głównych szlaków komunikacyjnych, zwiększy możliwości transportowe oraz skróci czas podróży. Do tego należy dodać ambitne plany lokalnych samorządów oraz planowane inwestycje państwowe, które to znacząco przyczynią się do rozwoju transportu na Dolnym Śląsku.

Jednym z kluczowych priorytetów Samorządu Województwa Dolnośląskiego jest transport kolejowy. Planowane są kolejne rewitalizacje linii kolejowych, powrót połączeń zarówno do atrakcyjnych turystycznie górskich kurortów jak i terenów przemysłowych. Wyremontowane zostaną linie kolejowe z Wrocławia do Opola, Kluczborka, Rzepina oraz Międzyzlesia. Wybudowana będzie linia kolejowa Lubin – Polkowice – Głogów.

Znacząco poprawi się także komfort podróży na liniach regionalnych: Jelenia Góra – Zgorzelec, Lubań Śl. – Zgorzelec, Jelenia Góra – Piechowice, Kłodzko Nowe – Duszniki Zdrój, Legnica – Dzierżonów, Głogów – Żary, Jerzmanice-Zdrój – Legnica, Węgliniec – Żary, Lwówek Śl. – Zebrzydowa, Kłodzko Nowe – Stronie Śl. Rozbudowa oraz modernizacje linii kolejowych przyczyni się do zwiększenia dostępności transportowej regionu.

3. LUDNOŚĆ

Liczba ludności

Dolny Śląsk należy do czołówki polskich regionów jeśli chodzi o liczbę ludności (2,88 mln) a stolica regionu Wrocław jest trzecim pod względem liczby ludności miastem w Polsce (672 929 osób).

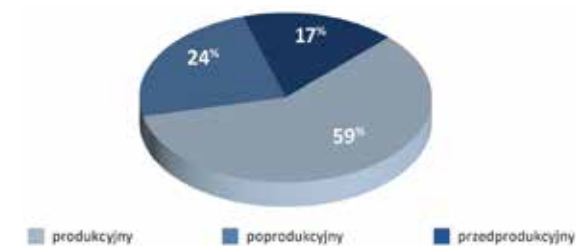
Kolejnymi największymi miastami są Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra, Lubin, Głogów oraz Świdnica. Większość mieszkańców regionu mieszka w 92 miastach – 68%.

- gęstość zaludnienia wynosi **144 osoby na km²**
- **52%** mieszkańców stanowią kobiety

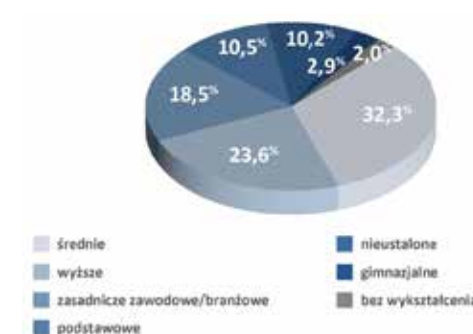
Poziom wykształcenia ludności

Dynamiczny rozwój Dolnego Śląska jest wynikiem wysokiego poziomu wykształcenia społeczeństwa. Blisko 24% ludności posiada wykształcenie wyższe, a ponad 32% wykształcenie średnie.

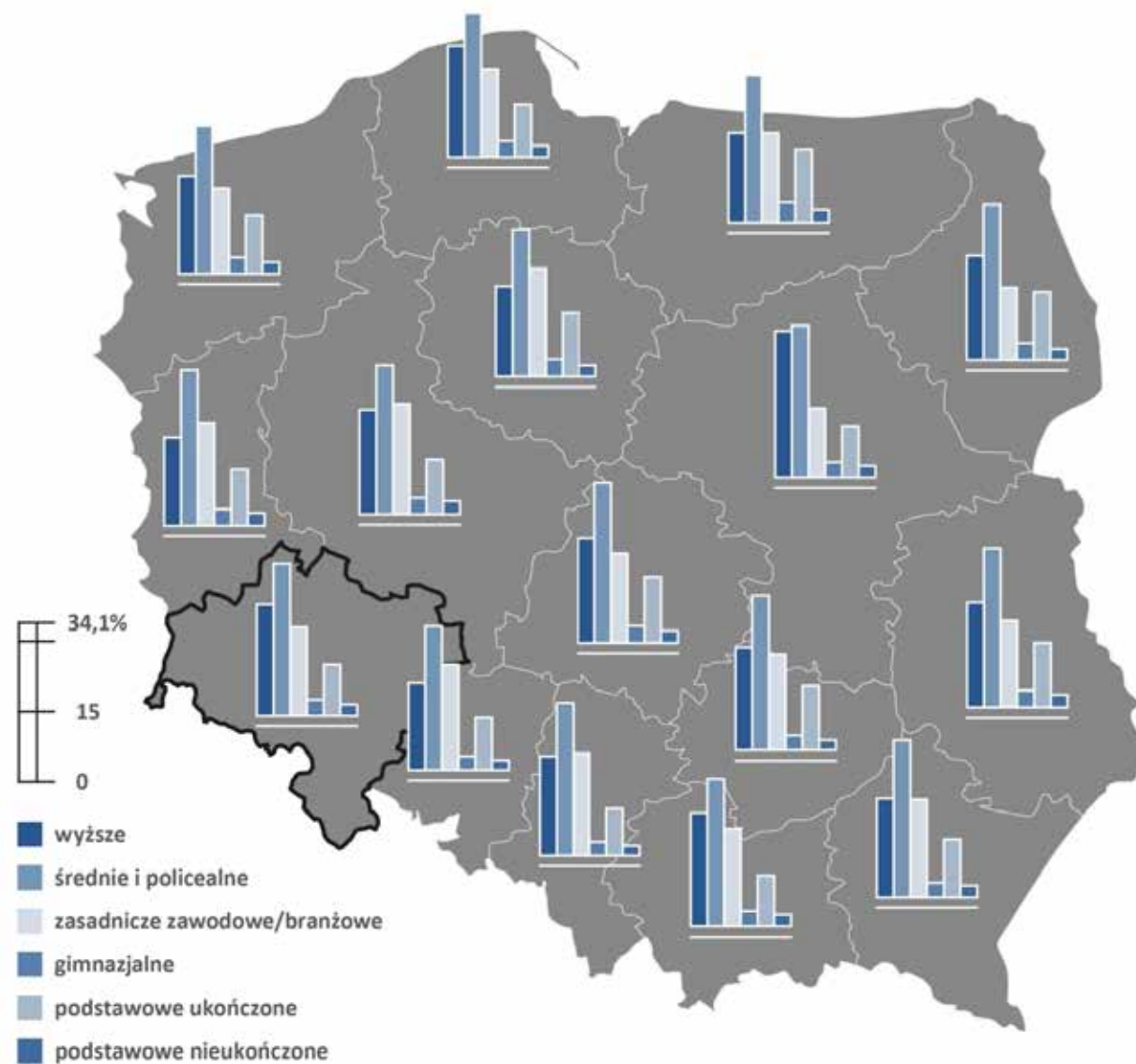
STRUKTURA MIESZKAŃCÓW WG GRUP WIEKU NA DOLNYM ŚLĄSKU

LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA DOLNYM ŚLĄSKU W 2021 R.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ
WG WOJEWÓDZTW W 2021 R.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

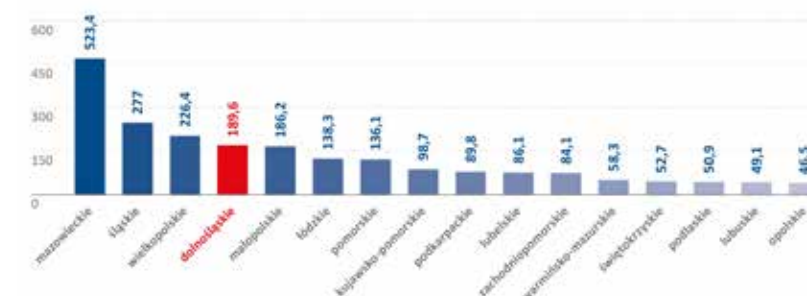
Produkt krajowy brutto Województwa Dolnośląskiego i subregionów – sytuacja na tle kraju oraz Europy

PKB na Dolnym Śląsku w 2019 r. wyniósł ponad 189,6 mld zł (stanowiło to 8,3% PKB Polski) i był to czwarty wynik wśród polskich regionów.

O sile gospodarki Dolnego Śląska świadczy też to, że województwo zajmuje drugie miejsce w Polsce pod względem PKB na 1 mieszkańca.

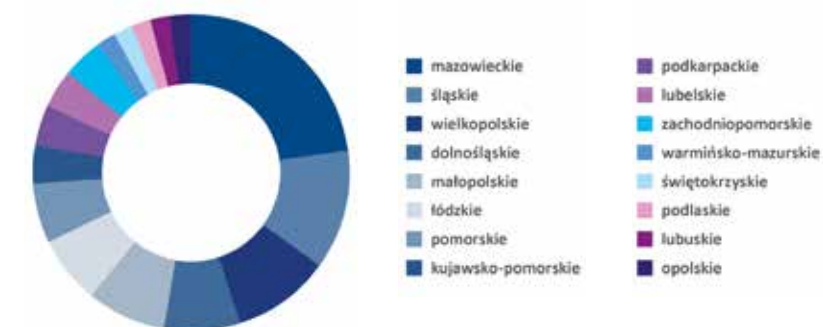
Na 73 podregiony w Polsce pod względem PKB Wrocław zajmuje 4. miejsce w Polsce. Pozostałe dolnośląskie podregiony uplasowały się na miejscu 14. – podregion wrocławski, 19. – podregion legnicko-głogowski.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO OGÓŁEM (MLD ZŁ)

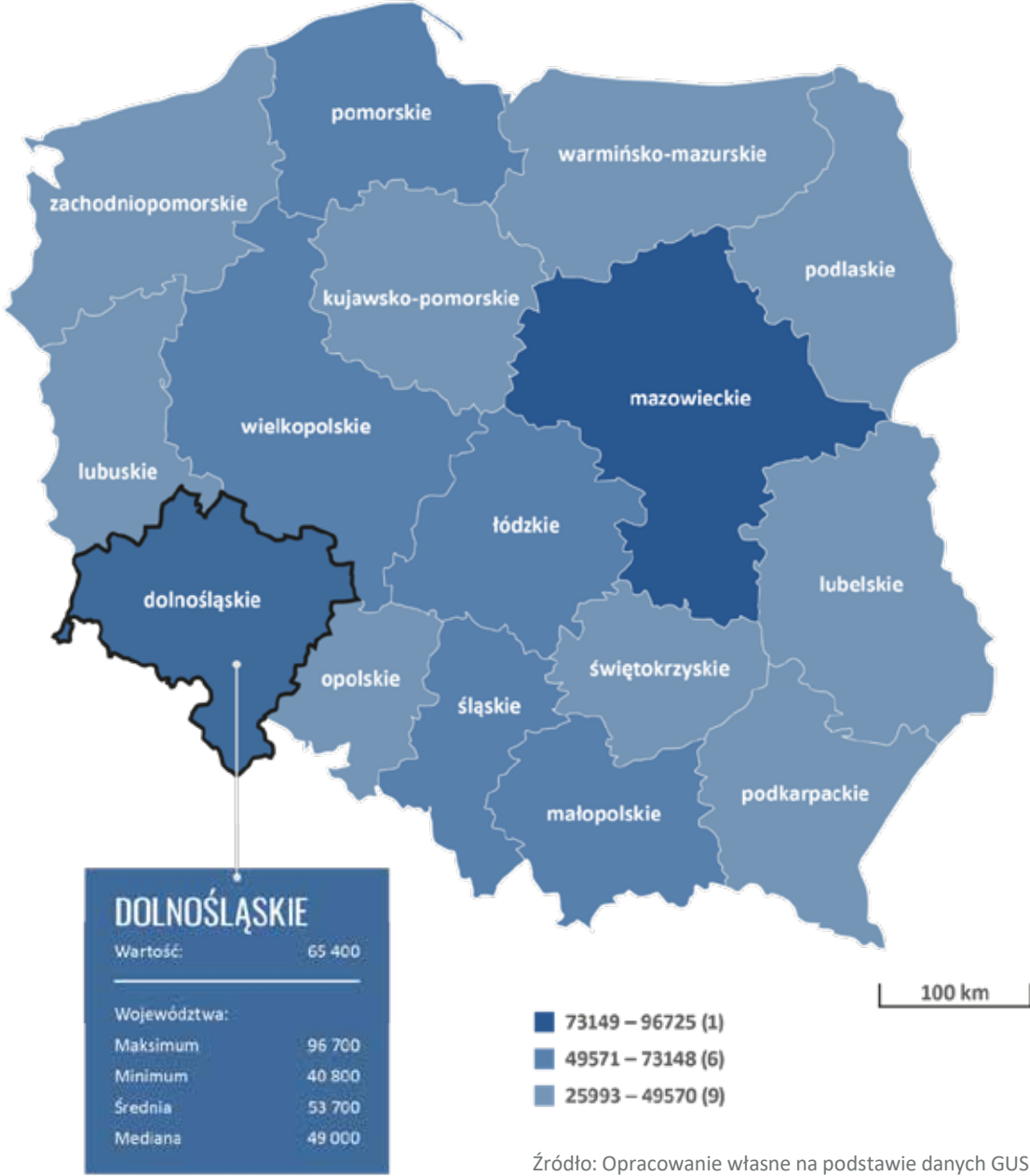
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO OGÓŁEM, POLSKA = 100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA JEDNEGO MIESZKAŃCA (zł)

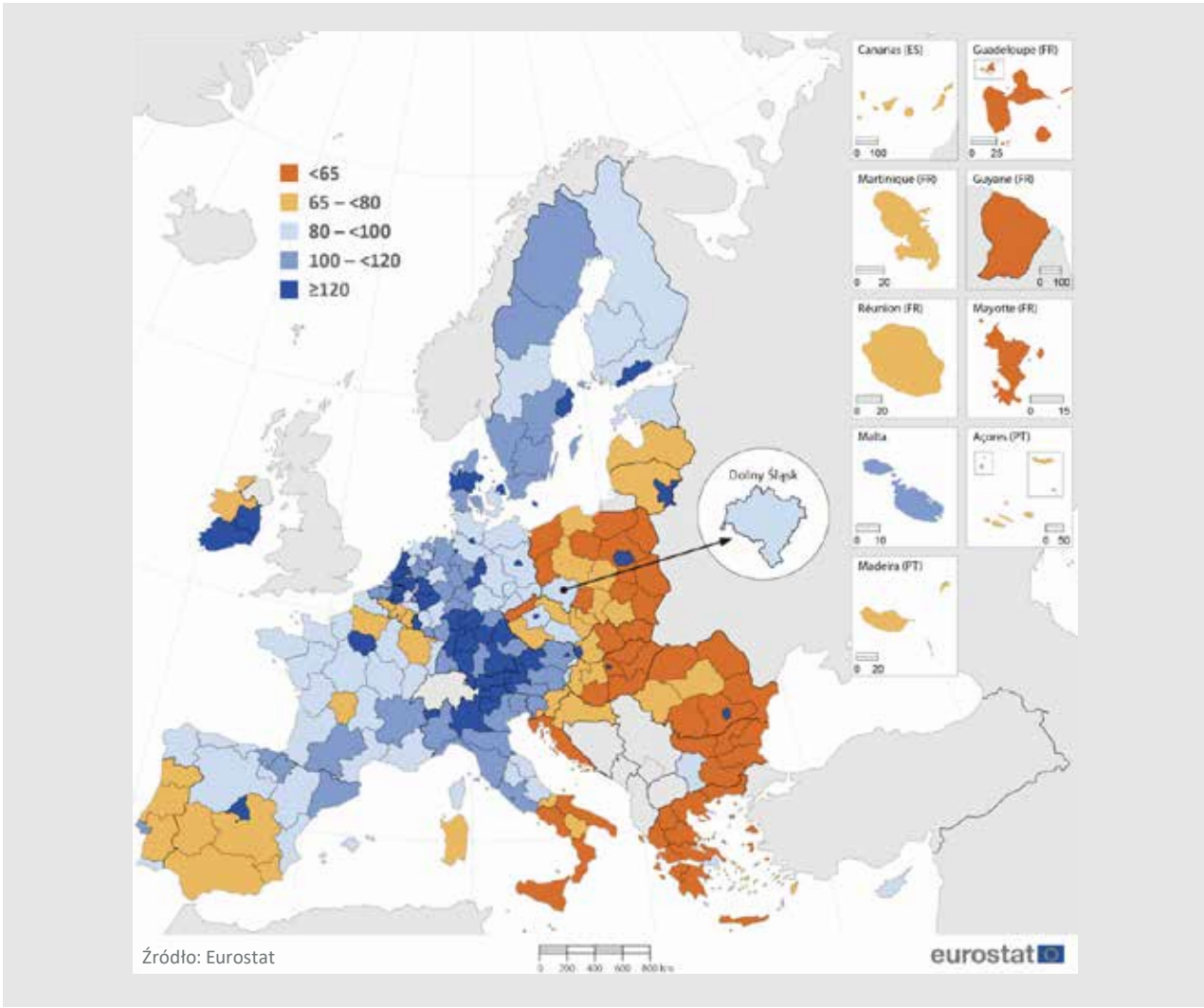

PKB NA JEDNEGO MIESZKAŃCA W ZŁ W PODREGIONACH DOLNEGO ŚLĄSKA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO PER CAPITA W REGIONACH UE (NUTS 2) [2019]

gowski, 32. – podregion wałbrzyski oraz na 36. podregion jeleniogórski.

Cechy charakterystyczne gospodarki województwa – główne gałęzie gospodarki, które wyróżniają region na tle kraju i Europy, poziom uprzemysłowienia na tle innych regionów.

Dolny Śląsk jest regionem charakteryzującym się dużą dynamiką gospodarczą oraz przedsiębiorczością. Przy 2,8 milionach mieszkańców zarejestrowanych jest blisko 411 tysięcy podmiotów gospodarczych, co stanowi 8,5% podmiotów gospodarczych w Polsce.

Wartość wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców) wynosi 7,0 przy średniej dla Polski 7,2. Dało to regionowi 4. miejsce w Polsce.

Region znajduje się też na 4. miejscu wśród województw pod względem liczby dużych przedsiębiorstw. Ze względu na dynamiczny rozwój, kooperację z wieloma światowymi rynkami oraz intensywnymi

STRUKTURA PODMIOTÓW WG SEKCJI PKD NA DOLNYM ŚLĄSKU

handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	19,1%
budownictwo	13,4%
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11,2%
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10,5%
przetwórstwo przemysłowe	6,7%
pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	6,4%
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5,7%
informacja i komunikacja	5,2%
transport i gospodarka magazynowa	5,0%
pozostałe	16,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

kontaktami zagranicznymi ponad 78% dolnośląskich przedsiębiorstw prowadzi działalność usługową, a blisko 21% zajmuje się przemysłem i budownictwem, a jedynie 1% rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.

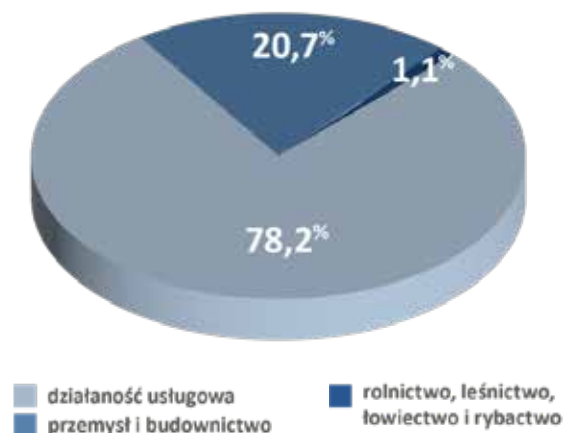
Blisko co piąte przedsiębiorstwo zarejestrowane na Dolnym Śląsku związane jest z handlem hurtowym, detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych (19,1%), ponad 13% z budownictwem, co dziewiąte prowadzi działalność w zakresie obsługi rynku nieruchomości (11,2%), a co dziesiąte działalność profesjonalną, naukową i techniczną (10,5%). Przedsiębiorstwa z wyżej wymienionych sekcji stanowią 54,2% przedsiębiorstw zarejestrowanych w regionie.

Współczesny rozwój nierozzerwalnie związany jest z energią, jej produkcją, dystrybucją oraz dostępnością. W tym obszarze Dolny Śląsk zajmuje trzecie miejsce w kraju, w szczególności w ramach trzech sekcji: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; informacja i komunikacja oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca. Dynamiczny rozwój to też surowce. Dolny Śląsk również w tym zakresie jest liderem na tle kraju. W Polsce 42 przedsiębiorstwa związane są z górnictwem rud metali. Aż 11 z nich ma siedzibę na Dolnym Śląsku. Stanowi to ponad 26% tego typu przedsiębiorstw. W regionie przeważają nowoczesne branże przemysłowe, charakteryzujące się dużym stopniem innowacji, zastosowaniem nowoczesnych technologii jak np.: motoryzacja, elektrotechnika i elektromechanika oraz tworzywa sztuczne i produkcja wyrobów z metali.

Na Dolnym Śląsku swoją siedzibę ma spółka KGHM „Polska Miedź” S.A., która jest jednym ze światowych liderów w produkcji miedzi elektrolitycznej, srebra oraz renu. Prowadzi ona eksploatację rud miedzi i srebra w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym oraz licznych lokalizacjach w kraju i zagranicą. Dolnośląskie to także potentat w wydobywaniu kamieni drogowych i budowlanych, glin ogniotrwałych oraz kruszyw naturalnych. Poza tym, ok. 95% wszystkich zasobów magmowych i metamorficznych w Polsce znajduje się na Dolnym Śląsku. Specjalizacjami przemysłowymi, charakteryzującymi się najwyższym udziałem w produkcji i zatrudnieniu, dynamiką wzrostu przekraczającą średnią dla województwa, a także koncentracją geograficzną w regionie na tle kraju są przemysł elektroniczny, branża motoryzacyjna, górnictwo i wydobywanie surowców naturalnych, branża tworzyw sztucznych i wyrobów z gumy, przemysł chemiczny oraz produkcja maszyn i urządzeń (w tym elektrycznych).

STRUKTURA PRZEDSIĘBIORSTW WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI NA DOLNYM ŚLĄSKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sektor przemysłowy. Dla dolnośląskich przedsiębiorstw przemysłowych 2020 rok był wyjątkowo korzystny pod względem wysokości nakładów inwestycyjnych, które w przemyśle i budownictwie wyniosły blisko 17,4 mld zł, co dało Dolnemu Śląskowi pierwsze miejsce wśród regionów w kraju.

Szczególnie istotne w obecnej sytuacji rozwoju technologii i zmieniających się dynamicznie warunków na rynkach globalnych są również ponoszone przez przedsiębiorstwa nakłady na działalność innowacyjną. W 2020 roku na Dolnym Śląsku wyniosły one ponad 1,9 mld zł. Stanowiło to blisko 9,6% wydatków poniesionych w kraju.

Na Dolnym Śląsku działalność w zakresie przemysłu i budownictwa prowadzi ponad 85 tys. podmiotów gospodarczych (7,8% tego typu podmiotów w kraju).

Sektor usługowy. Znaczącą rolę w kształtowaniu potencjału gospodarczego Dolnego Śląska odgrywa działalność usługowa, prowadzona przez ponad 321 tys. podmiotów gospodarczych w regionie (blisko 8,8% tego typu podmiotów w Polsce).

Sektor rolnictwa. Działalność gospodarczą związaną z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem na Dolnym Śląsku prowadzi ponad 4,4 tys. podmiotów gospodarczych (blisko 6,3% tego typu podmiotów w kraju).

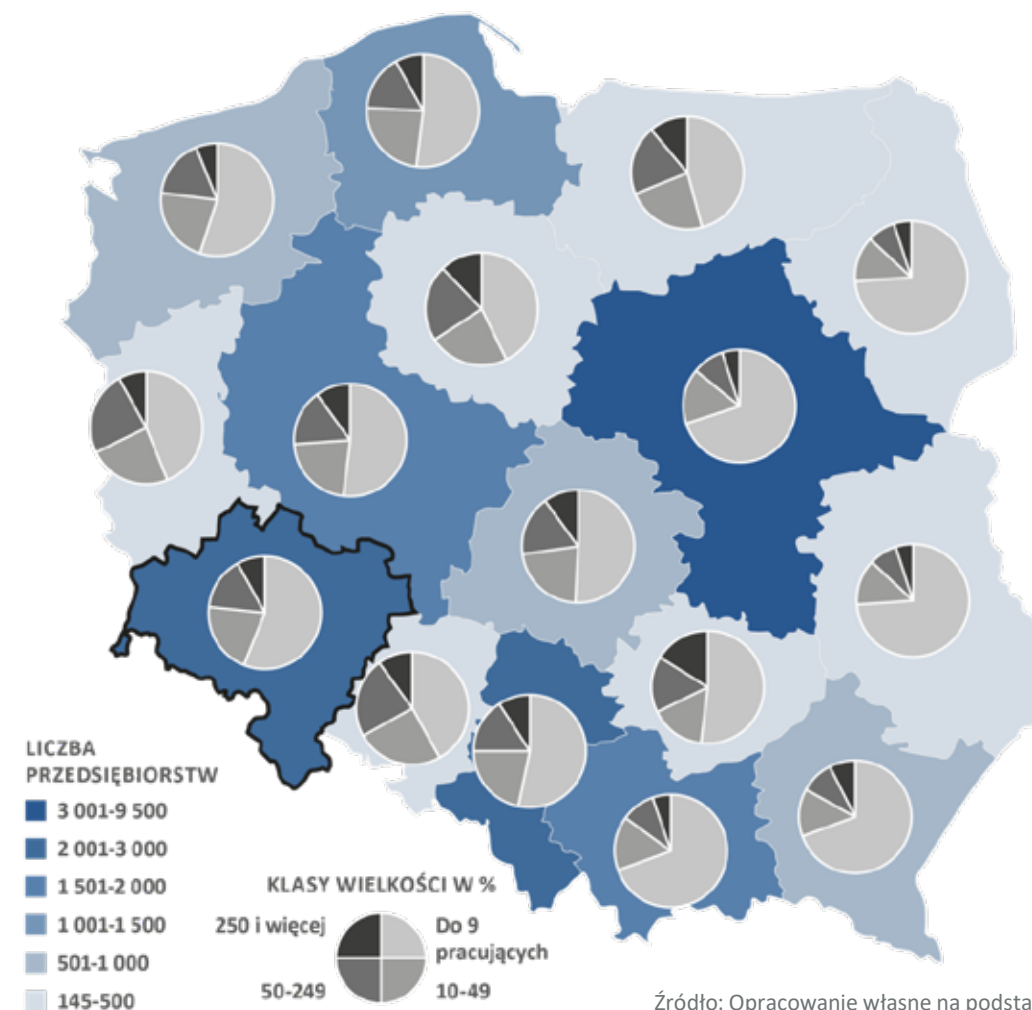

ODDZIAŁ KGHM W POLKOWICACH – KOPALNIA RUDNA

Najwięksi inwestorzy wg pochodzenia kapitału, centra usług biznesowych na Dolnym Śląsku – opis, lokalizacja

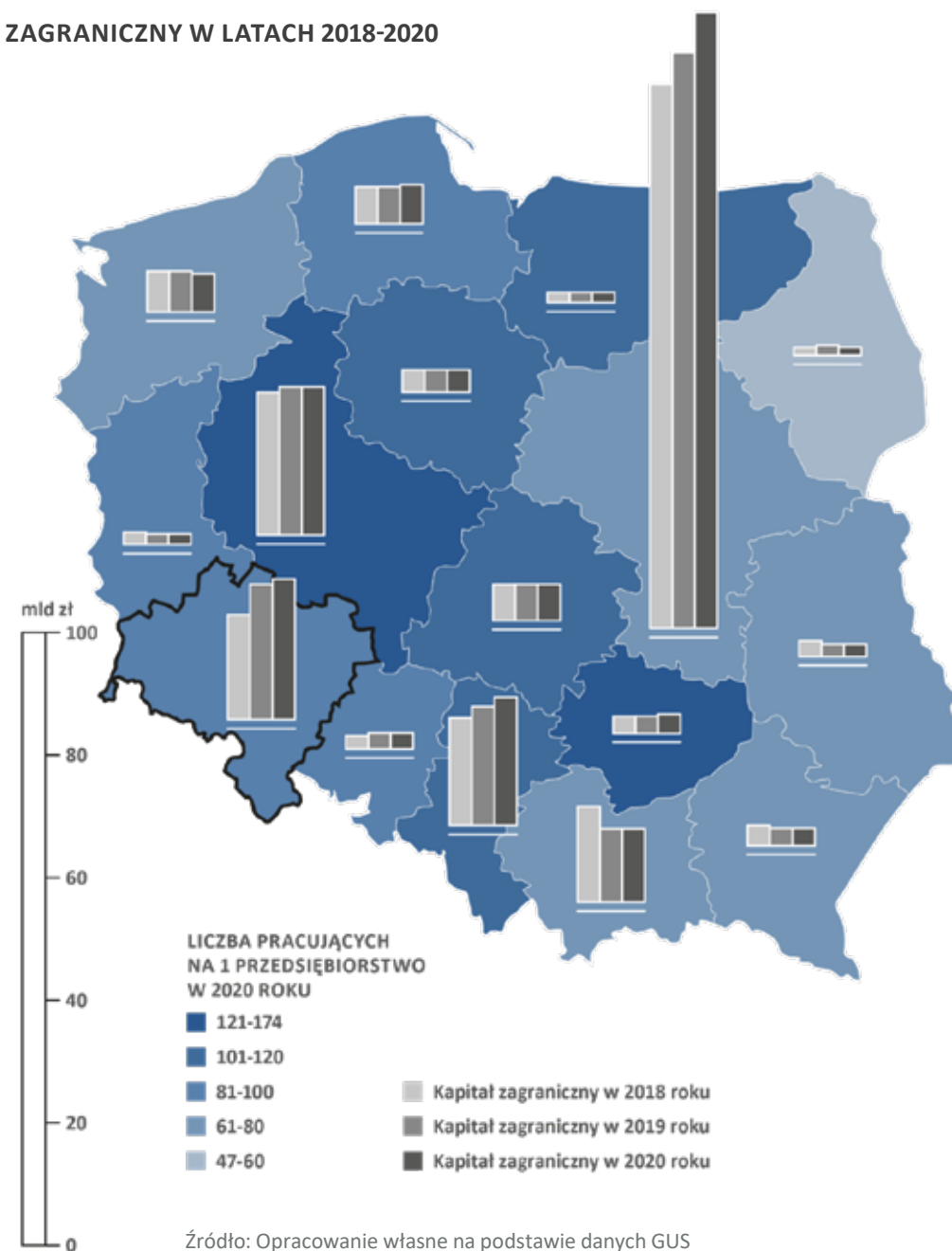
O wyjątkowej atrakcyjności Dolnego Śląska świadczy fakt, iż region znajduje się na 3. miejscu w Polsce pod względem liczby podmiotów z kapitałem zagranicznym. W 2020 r. w województwie prowadziły działalność 2 072 firmy, co stanowiło 8,9% wszystkich firm z kapitałem zagranicznym w Polsce.

LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM W 2020 ROKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

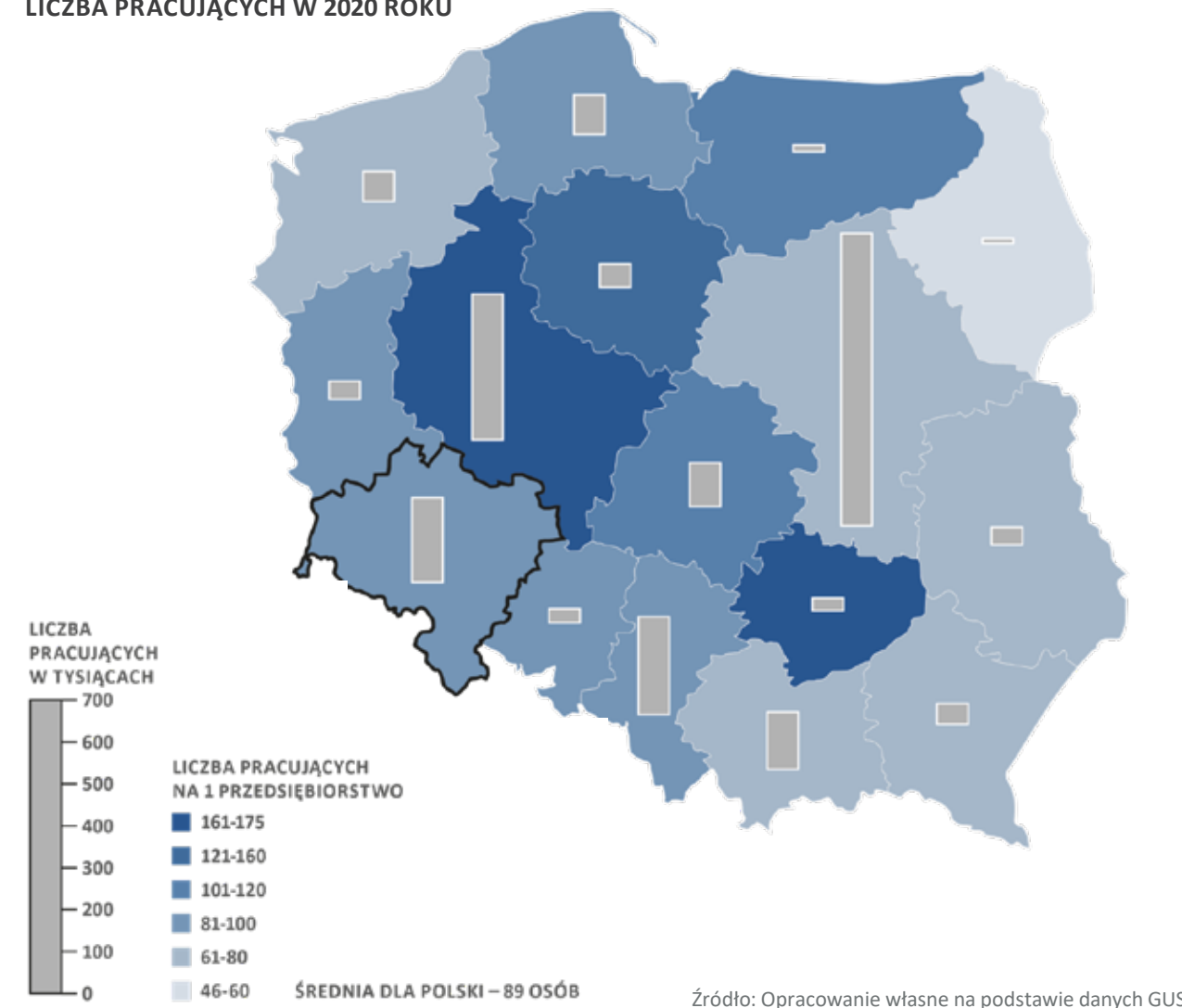
KAPITAŁ ZAGRANICZNY W LATACH 2018-2020

W województwie dolnośląskim ulokowano w 2020 r. 10,5% kapitału zagranicznego zainwestowanego w Polsce.

Na Dolnym Śląsku pracuje 9,3% osób pracujących w podmiotach z kapitałem zagranicznym w Polsce. Daje to województwu 4. miejsce wśród polskich regionów.

LICZBA PRACUJĄCYCH W 2020 ROKU

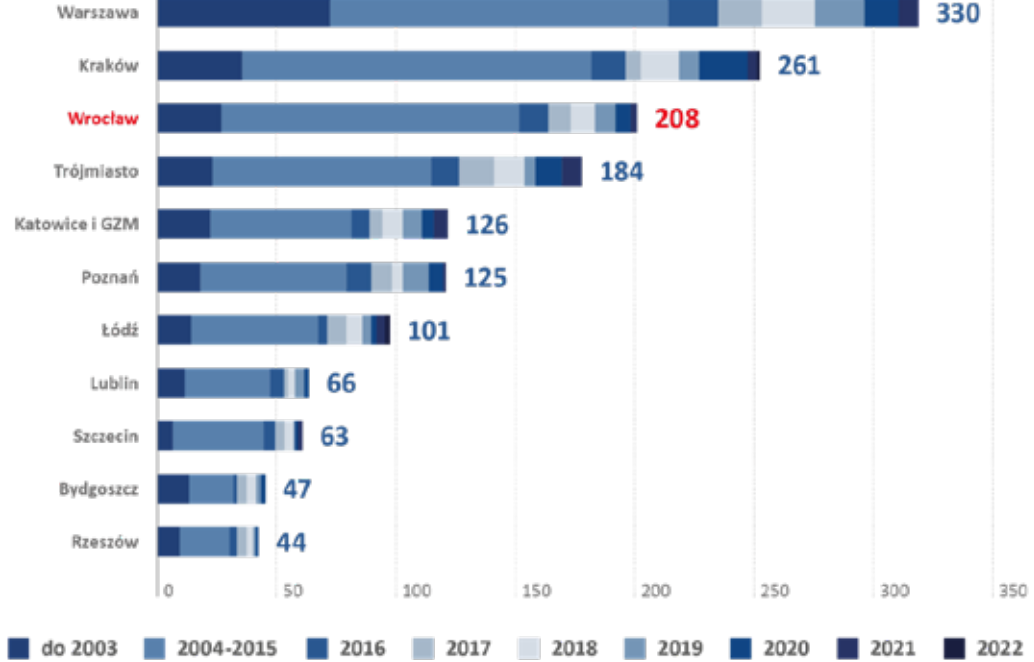
INWESTORZY ZAGRANICZNI WG KRAJU POCHODZENIA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Kraj pochodzenia kapitału		Liczba firm na Dolnym Śląsku	Udział procentowy w Polsce
Korea		259	47,3
Japonia		38	16,1
Niemcy		1184	13,6
Czechy		167	12,6
Ukraina		2235	10,0
Włochy		241	9,6
Szwajcaria		69	9,5
Francja		168	9,1
Austria		81	8,8
Belgia		85	8,5

Źródło: <https://www.coig.com.pl/index.php>

Wysoki poziom wykształcenia, bardzo dobra znajomość języków obcych a przede wszystkim duże kwalifikacje pracowników spowodowały, iż Dolny Śląsk stał się siedzibą 208 centrów usług biznesowych największych światowych marek. Jest to 3. najlepszy wynik w Polsce, dający zatrudnienie blisko 60 tys. osób.

LICZBA CENTRÓW USŁUG BIZNESOWYCH W NAJWAŻNIEJSZYCH LOKALIZACJACH W POLSCE NA KONIEC I KWARTAŁU 2022 R.

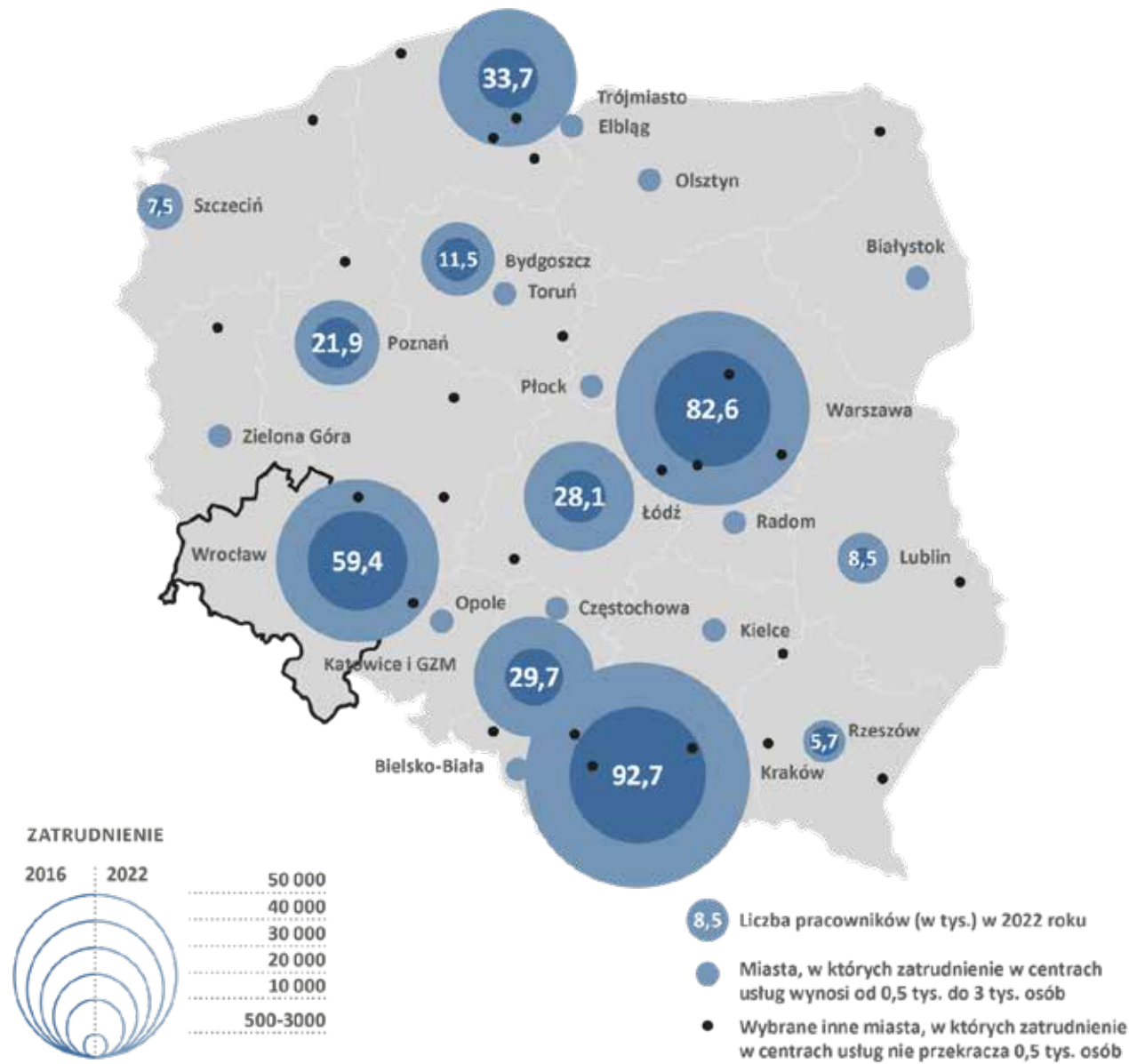

Źródło: Opracowanie ABSL oparte na bazie danych centrów usług biznesowych ABSL

CENTRA NOWOCZESNYCH USŁUG BIZNESOWYCH MAJĄCE SIEDZIBĘ WE WROCŁAWIU

ZATRUDNIENIE W CENTRACH USŁUG BIZNESOWYCH WEDŁUG LOKALIZACJI

Źródło: Opracowanie ABSL oparte na bazie danych centrów usług biznesowych ABSL

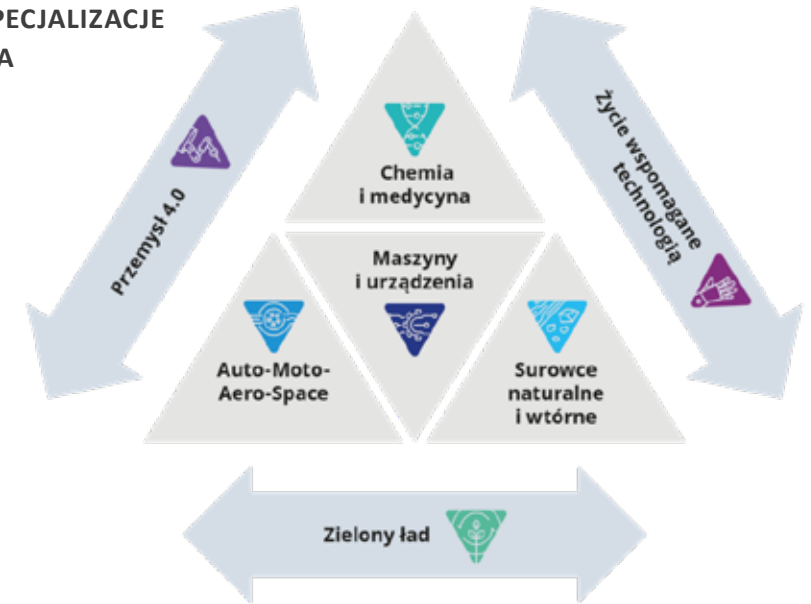
FARMA FOTOWOLTAICZNA ZKLASTER – OKOLICE ZGORZELCA

Regionalne Inteligentne Specjalizacje Dolnego Śląska – zgodnie z Dolnośląską Strategią Innowacji 2030

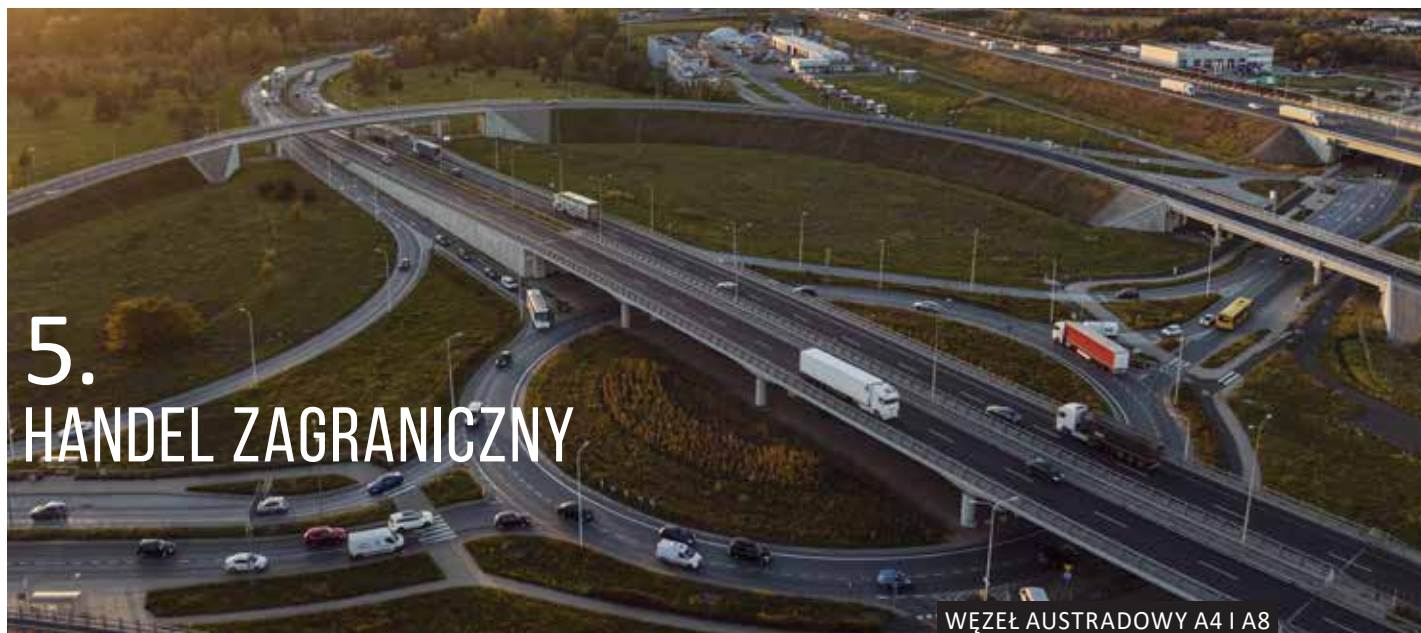
Na Dolnym Śląsku ustalono siedem inteligentnych specjalizacji:

1. Chemia i medycyna
2. Auto-Moto-Aero-Space
3. Surowce naturalne i wtórne
4. Maszyny i urządzenia
5. „Zielony ład” – specjalizacja horyzontalna
6. „Przemysł 4.0” – specjalizacja horyzontalna
7. „Życie wspomagane technologią” – specjalizacja horyzontalna.

INTELIWENTNE SPECJALIZACJE DOLNEGO ŚLĄSKA

Źródło: https://umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Gospodarka/Projekt_Dolnoslaskiej_Strategii_Innowacji_2030.pdf, s.65

5. HANDEL ZAGRANICZNY

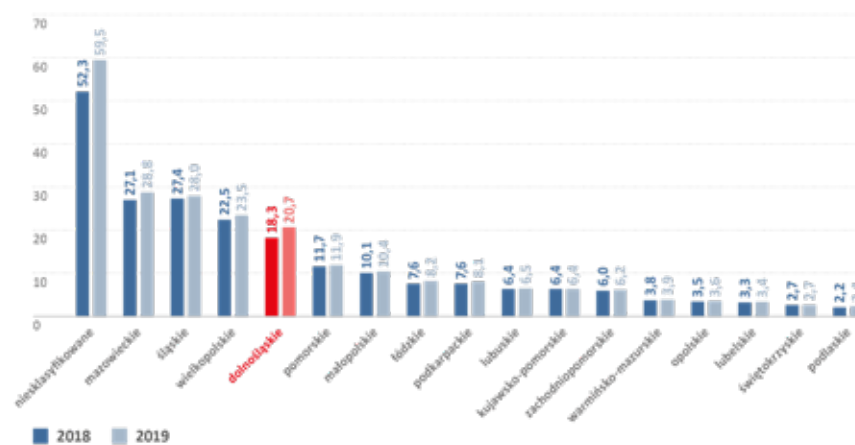
Produkty eksportowe Dolnego Śląska

Główni partnerzy handlowi województwa

Bardzo duża liczba firm z kapitałem zagranicznym, oraz wysoki poziom przedsiębiorczości sprawia, iż Dolny Śląsk zajmuje 4. miejsce wśród polskich województw pod względem wartości eksportu w latach 2018-2019.

Dolny Śląsk jest eksporterem maszyn i urządzeń mechanicznych, na eksport trafia około 80%

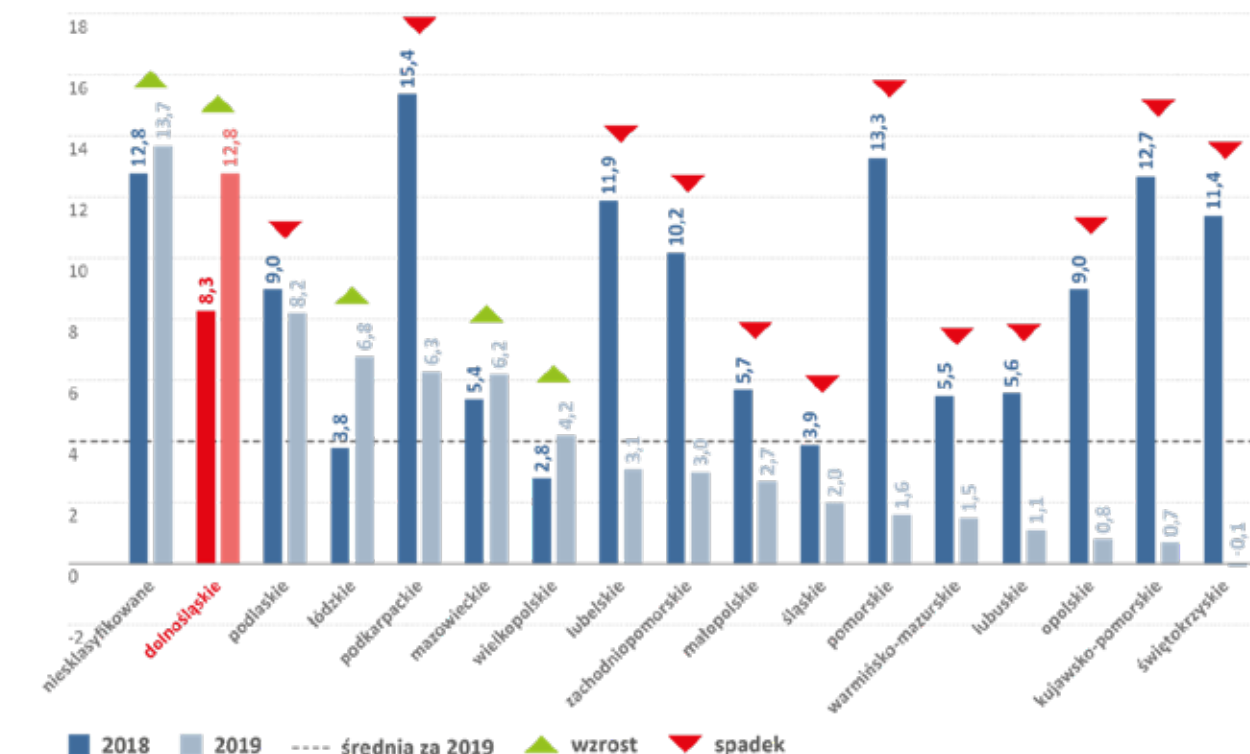
WARTOŚĆ EKSPORTU W POLSKICH WOJEWÓDZTWACH W LATACH 2018-2019 (MLD EURO)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej [w]: Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2019, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2020.

polskiej miedzi, a także około 75% metali szlachetnych i kamieni oraz wyrobów z ich wykorzystaniem. Odbiorcy zagraniczni stanowią również 66% klientów firm sektora informatycznego. Województwo dolnośląskie jest regionem, w którym w 2019 roku wartość eksportu rok do roku odnotowała największy wzrost (12,8%).

DYNAMIKA WARTOŚCI EKSPORTU POLSKICH WOJEWÓDZTW W LATACH 2018-2019 (%)

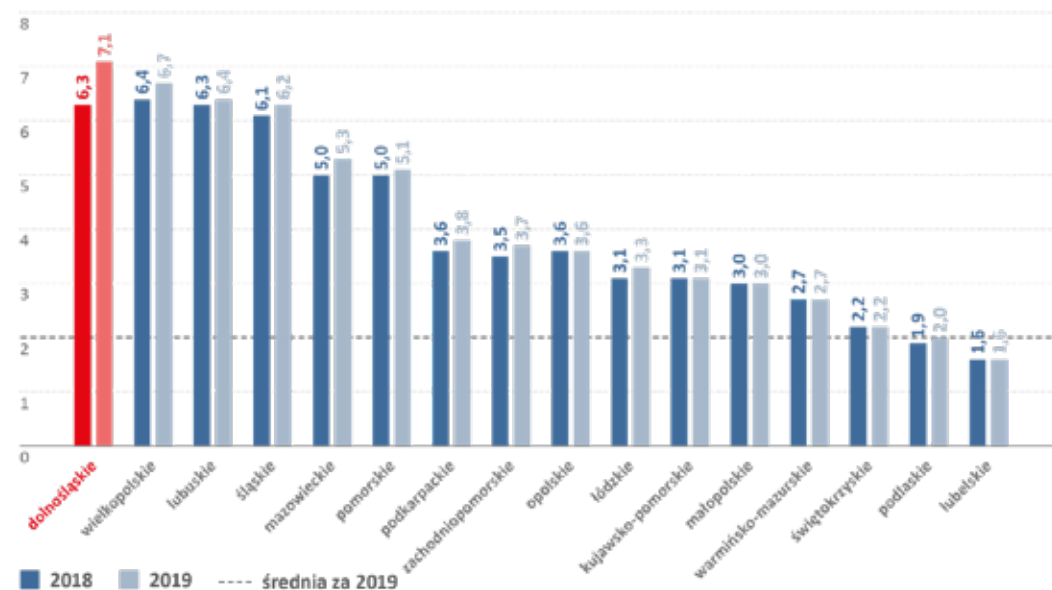

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej [w]: Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2019, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2020.

Dolny Śląsk jest także liderem w zestawieniu wartości eksportu na mieszkańca (per capita). W 2019 roku na jednego mieszkańca województwa przypadło 7,1 tys. euro.

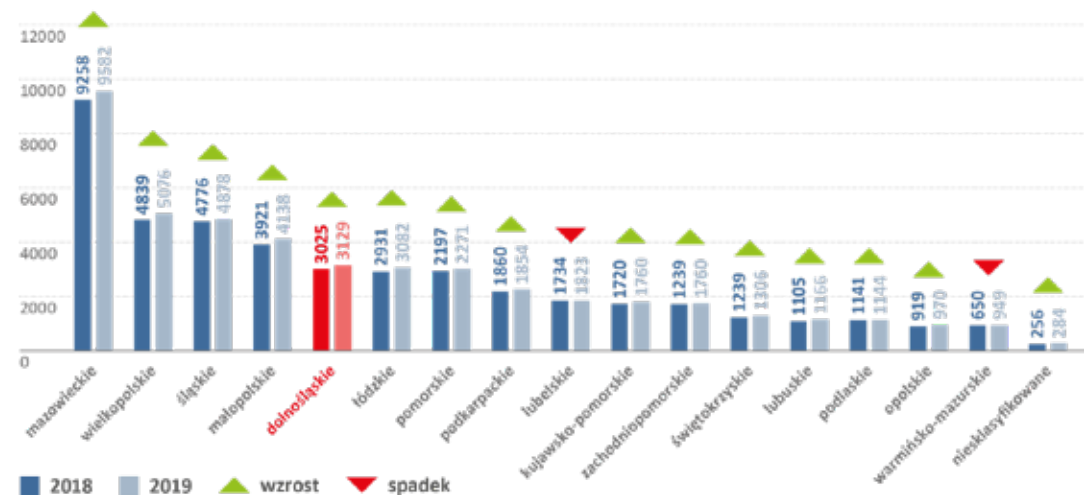
W 2019 roku na terenie Polski działalność eksportową prowadziło 46 440 podmiotów, 6,7% z nich pochodziło z Dolnego Śląska, co dało regionowi 4. miejsce w Polsce.

WARTOŚĆ EKSPORTU PER CAPITA W WOJEWÓDZTWACH W LATACH 2018-2019 (TYS. EURO)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej [w]: Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2019, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2020.

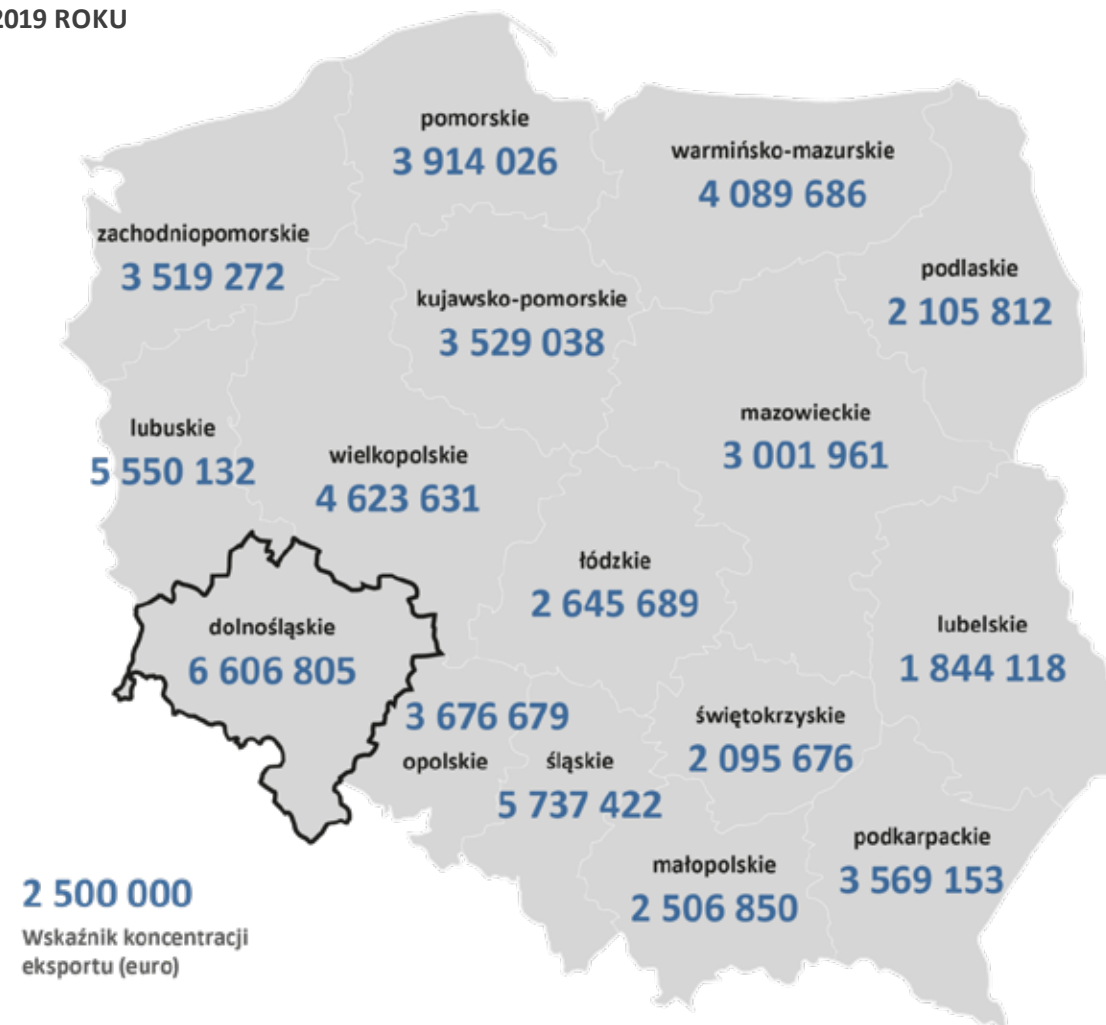
LICZBA FIRM EKSPORTUJĄCYCH W WOJEWÓDZTWACH W LATACH 2018-2019

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej [w]: Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2019, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2020.

Wskaźnik koncentracji eksportu informuje o tym, jaka wartość eksportu przypada na jedną eksportującą firmę. Regionem, który osiąga największą wartość w tym zakresie jest województwo dolnośląskie. W 2019 roku na jedną firmę eksportową przypadał udział na poziomie 6,6 mln euro.

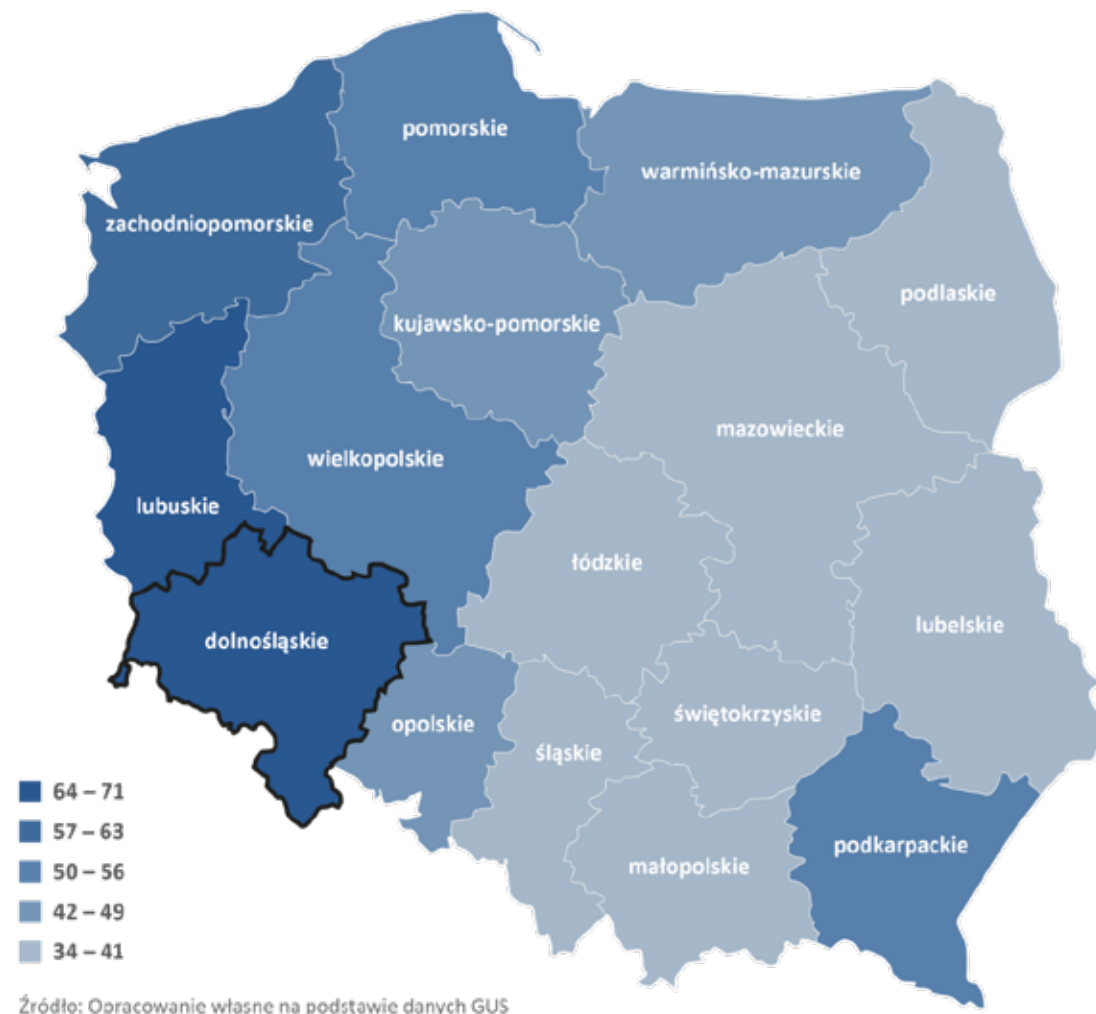
WARTOŚĆ WSKAŹNIKA KONCENTRACJI EKSPORTU W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH W 2019 ROKU

2 500 000
Wskaźnik koncentracji eksportu (euro)

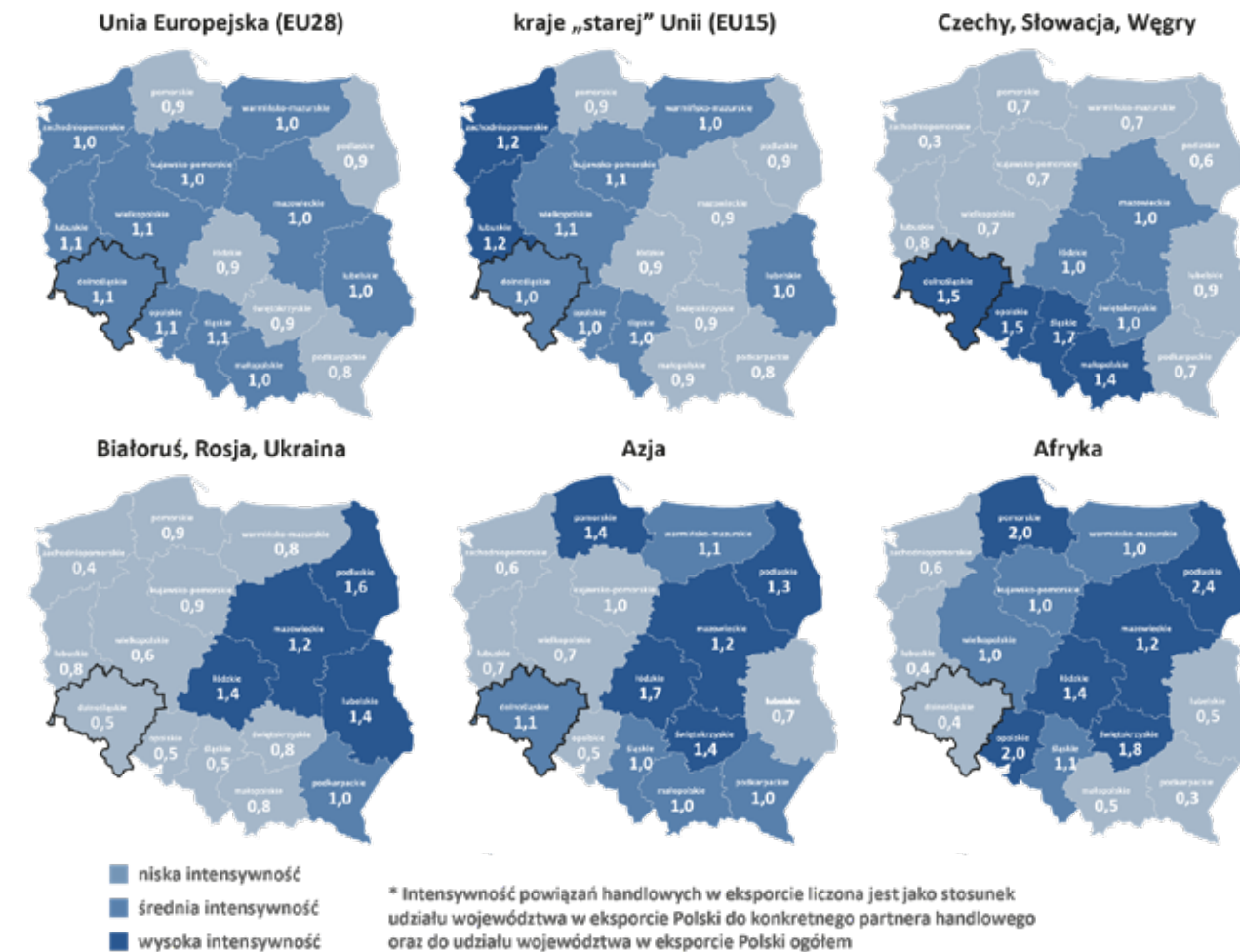
Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej [w]: Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2019, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2020.

UDZIAŁ EKSPORTU W PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU W 2019 ROKU (%)

Znaczącą rolę w eksporcie odgrywa przemysł wydobywczy. Na eksport trafia ok. 80% polskiej miedzi, a także około 75% metali szlachetnych i kamieni oraz wyrobów z ich wykorzystaniem. Dolny Śląsk jest także eksporterem maszyn i urządzeń mechanicznych, kotłów, chłodziarek. Odbiorcy zagraniczni stanowią również 66% klientów firm sektora informatycznego.

INTENSYWNOŚĆ POWIĄZAŃ HANDLOWYCH W EKSPORCIE DO WYBRANYCH PARTNERÓW* (2019)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej [w]: Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce w 2019, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2020.

Do głównych kierunków eksportowych Dolnego Śląska zaliczyć można kraje Unii Europejskiej: Niemcy, Czechy, Francję. Znaczna część eksportu trafia także do Wielkiej Brytanii. Głównym pozaeuropejskim kierunkiem eksportu są Chiny.

6. RYNEK PRACY I KADRY

WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA W WAŁBRZYCHU

Struktura bezrobocia

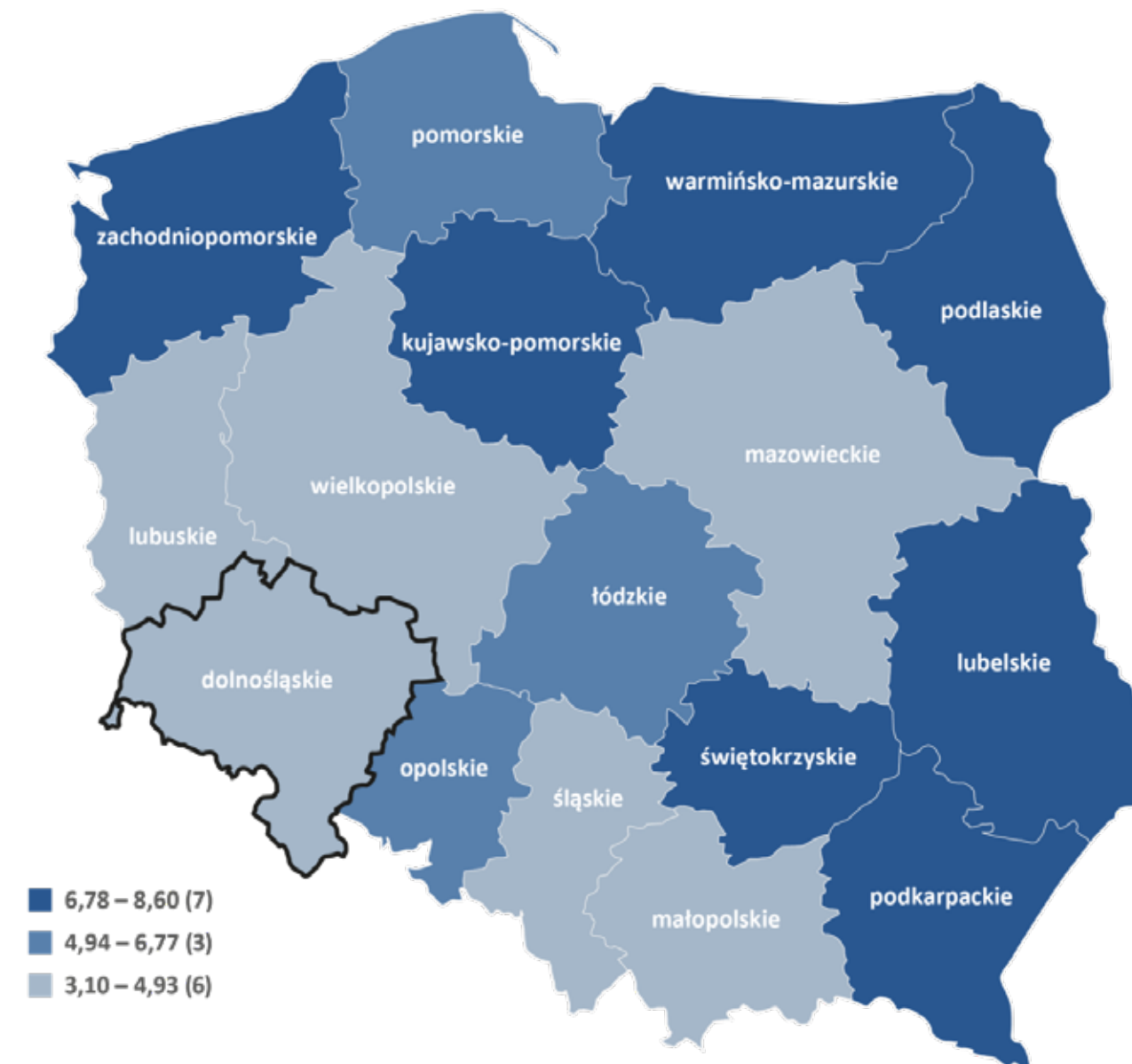
W związku z dynamicznym rozwojem regionu, oraz dużym zapotrzebowaniem na pracowników Dolny Śląsk jest jednym z regionów o najniższej stopie bezrobocia (4,8% stopa bezrobocia na koniec 2021 r.).

Na Dolnym Śląsku 30% pracujących pracowało w przemyśle i budownictwie. Niecałe 27% w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji, 32% w pozostałych usługach, 7,5% w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, a 3,5% w działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz obsłudze rynku nieruchomości.

Spośród pracujących w przemyśle blisko 84% pracowało w przetwórstwie przemysłowym, a ponad 8% w górnictwie i wydobywaniu.

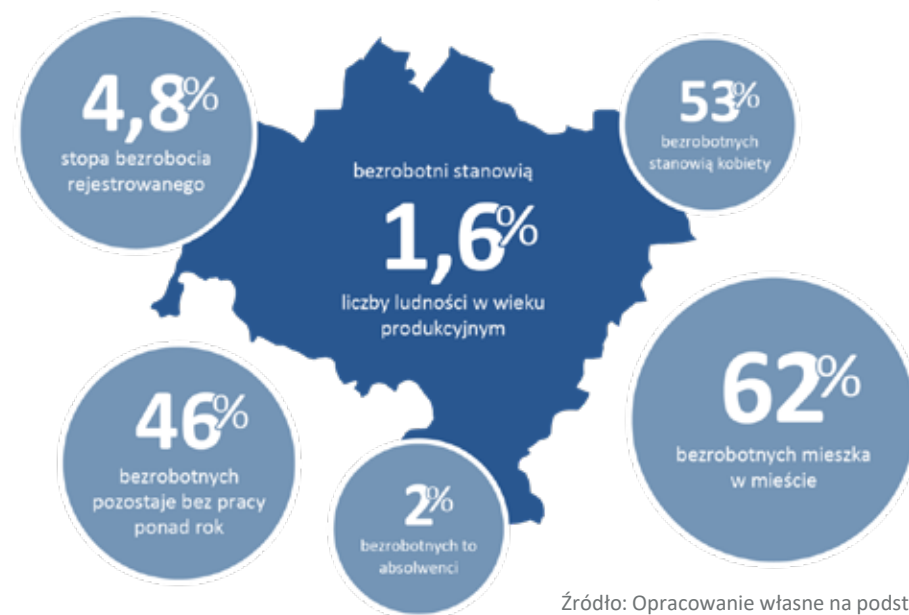
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na Dolnym Śląsku w 2020 roku wynosiło 5 693,69 zł co stanowiło 103,1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Dolny Śląsk był drugim województwem w Polsce pod względem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

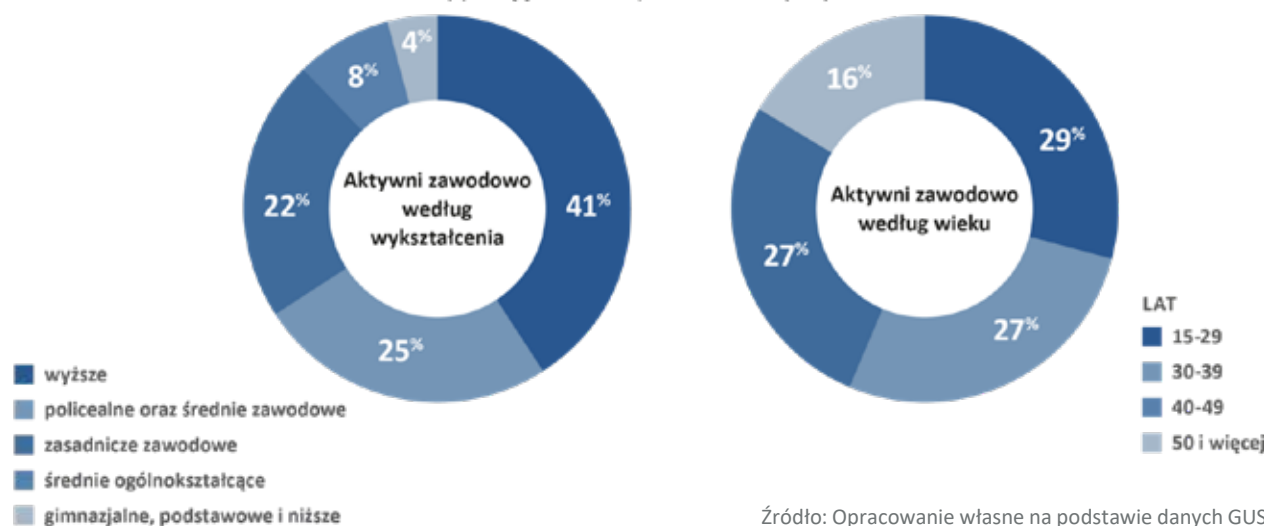
STRUKTURA BEZROBOCIA NA KONIEC 2021 ROKU NA DOLNYM ŚLĄSKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

STRUKTURA RYNKU PRACY DLA DOLNEGO ŚLĄSKA

Liczba osób aktywnych zawodowo wyniosła w 2020 roku 1 294 tys. osób.
Osoby pracujące stanowiły blisko 97% aktywnych zawodowo.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

7. SZKOLNICTWO WYŻSZE

GMACH GŁÓWNY UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

Szkoły wyższe istniejące na Dolnym Śląsku – charakterystyka najważniejszych uczelni, liczba studentów i absolwentów

Dolny Śląsk jest jednym z najsilniejszych ośrodków akademickich w kraju, to tu mają swoją siedzibę 32 uczelnie wyższe oraz 12 filii. Blisko 10% (117 tys. osób) studentów w kraju studiuje właśnie na Dolnym Śląsku. Corocznie blisko 30 tysięcy absolwentów opuszcza mury uczelni mogąc zasilić dolnośląskich pracodawców lub samodzielnie rozpocząć działalność gospodarczą.

Politechnika Wrocławska

Politechnika Wrocławska

Na uczelni funkcjonuje 15 wydziałów: Architektury, Budownictwa Lądowego i Wodnego, Chemiczny, Informatyki i Telekomunikacji, Elektryczny, Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii, Inżynierii Środowiska, Zarządzania, Mechaniczno-Energetyczny, Mechaniczny, Podstawowych Problemów Techniki, Elektroniki, Fotoniki i Mikrosystemów, Matematyki. Kierunki budownictwo (Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego) oraz inżynieria chemiczna i procesowa (Wydział Chemiczny) zostały uznane za najlepsze w Polsce. Uczelnia kształci blisko 24 tys. studentów. Corocznie uczelnię opuszcza blisko 7,3 tys. absolwentów.

Uniwersytet Wrocławski

Na uczelni funkcjonuje 10 wydziałów: Biotechnologii, Chemii, Filologiczny, Prawa, Administracji i Ekonomii, Nauk Społecznych, Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Nauk Biologicznych, Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska, Fizyki i Astronomii. To jedna z najstarszych uczelni Europy Środkowej. Posiada tytuł uczelni badawczej jako jedyna uczelnia na Dolnym Śląsku i jedna z dziesięciu w kraju. Uczelnia kształci blisko 22 tys. studentów. Corocznie uczelnię opuszcza ponad 5,7 tys. absolwentów.

Uniwersytet Ekonomiczny

Na uczelni funkcjonują 3 wydziały: Zarządzania, Ekonomii i Finansów oraz Inżynierii Produkcji. Uczelnia kształci ponad 11 tys. studentów. Corocznie opuszcza ją 3,5 tys. absolwentów. Uczelnia jest nie tylko liczącym się ośrodkiem badań w dziedzinie nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu, ale też jedną z największych szkół ekonomicznych w kraju i odgrywa ważną rolę w kształceniu ekonomistów, w badaniach naukowych i pracach dla gospodarki. Jest również aktywnym partnerem w międzynarodowych kontaktach naukowych i dydaktycznych.

Uniwersytet Przyrodniczy

Na uczelni funkcjonuje 5 wydziałów: Biologii i Hodowli Zwierząt, Biotechnologii i Nauk o Żywności, Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, Medycyny Weterynaryjnej, Przyrodniczo-Technologiczny. Uczelnia kształci blisko 8 tys. studentów. Ponad 2 tys. absolwentów rocznie. Weterynaria i Nauki o Żywności uznawane są za najlepsze kierunki w Polsce.

Akademia Wychowania Fizycznego

Uczelnia dwuwydziałowa z Wydziałem Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Wydziałem Fizjoterapii. Kształci ponad 4,1 tys. studentów. Corocznie uczelnię kończy blisko tysiąc absolwentów.

Uniwersytet Medyczny

Kształci na kierunkach: lekarskim i lekarsko-dentystycznym, farmaceutycznym, analityce medycznej, pielęgniarstwie, położnictwie, ratownictwie medycznym, fizjoterapii, dietetyce oraz zdrowiu publicznym. Uczelnia kształci blisko 6 tys. studentów. Do praktycznej pracy z pacjentem studenci przygotowują się w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym, zaliczanym do największych i najnowocześniejszych placówek klinicznych w Polsce.

POTENCJAŁ NAUKOWO-BADAWCZY UCZELNI DOLNEGO ŚLĄSKA – ICH MIEJSCE W RANKINGACH KRAJOWYCH I ŚWIATOWYCH

Aż 8 dolnośląskich uczelni znalazło się w rankingu Uczelni Akademickich 2022 przygotowanym przez miesięcznik edukacyjny Perspektywy

uczelnia	miejsce
Politechnika Wrocławska	7
Uniwersytet Wrocławski	10
Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu	20
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	25
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	45
Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu	71-80
Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu	80-90
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu	90+

W rankingu uczelni niepublicznych sklasyfikowano 43 uczelnie, wśród których znalazły się 3 dolnośląskie

uczelnia	miejsce
Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu	9
Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu	11
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu	21

Ranking publicznych uczelni zawodowych 2022 obejmuje 19 uczelni, wśród których są dwie dolnośląskie.

uczelnia	miejsce
Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy	7
Państwowa Uczelnia Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu	10

Miejsca dolnośląskich uczelni w Rankingu Szanghajskim 2022 (Academic Ranking of World Universities – ARWU)

kierunek	miejsce	uczelnia
Matematyka	201-300	Politechnika Wrocławska
	301-400	Uniwersytet Wrocławski
Inżynieria mechaniczna	301-400	Politechnika Wrocławska
Nauka i technologia żywności	101-150	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
Nauki weterynaryjne	201-300	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
Medycyna kliniczna	201-300	Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Zdrowie publiczne	201-300	Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Źródło: RANKING SZKÓŁ WYŻSZYCH PERSPEKTYWY 2022, <https://ranking.perspektywy.pl/2022/>
Ranking szanghajski <https://www.shanghairanking.com/rankings/arwu/2022/>

UCZELNIE I NAJWAŻNIEJSZE AKREDYTOWANE LABORATORIA BADAWCZE ZLOKALIZOWANE NA UCZELNIACH

Wykaz laboratoriów badawczych akredytowanych w odniesieniu do PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02.

Politechnika Wrocławska

Laboratorium Badawcze Akustyki www.lba.pwr.edu.pl	Badania akustyczne obiektów budowlanych, wyrobów telekomunikacyjnych i elektronicznych. Badania dotyczące inżynierii środowiska - hałasu pochodzącego od instalacji i urządzeń.
Laboratorium Badawcze Obiektów Infrastruktury Transportowej www.lboit.pwr.edu.pl	Badania mechaniczne, metalograficzne, nieniszczące, właściwości fizycznych.
Laboratorium Bezpieczeństwa Pracy www.pwr.edu.pl	Badania chemiczne, analityka chemiczna, badania dotyczące inżynierii środowiska (środowiskowe i klimatyczne), badania właściwości fizycznych, pobieranie próbek.
Laboratorium Chemiczne Analiz Wielopierwiastkowych www.lcaw.pwr.wroc.pl	Oznaczenia analityczne dla potrzeb: przemysłu spożywczego (żywność, dodatki do żywności) i chemicznego, gospodarki komunalnej (ścieki, osady ściekowe, woda), rolnictwa (gleba, nawozy, dodatki paszowe), medycyny (tkanki, płyny fizjologiczne, kości), weterynarii, zootechniki, medycyny sądowej.
Laboratorium Katedry Konstrukcji Budowy Maszyn i Urządzeń kbm.pwr.edu.pl	Badanie wytrzymałości doraźnej i zmęczeniowej oraz wytrzymałości na obciążeniach o charakterze statycznym i udarowym.
Laboratorium Kompatybilności Elektromagnetycznej www.lke.wroc.pl	Badania kompatybilności elektromagnetycznej (EMC).
Laboratorium Reverse Engineering www.lre.pwr.wroc.pl	Badania właściwości fizycznych.
Laboratorium Transportu Taśmowego www.ltt.pwr.edu.pl	Badania ogniowe, mechaniczne, metalograficzne oraz właściwości fizycznych.
Laboratorium Wzorców i Metrologii Pola Elektromagnetycznego www.lwimp.pwr.edu.pl	Badania wielkości magnetycznych i elektromagnetycznych oraz badania dotyczące inżynierii środowiska (środowiskowe i klimatyczne).

REKTORAT ORAZ BUDYNKI POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Laboratorium Specjalistyczne Katedry i Kliniki Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej www.umw.edu.pl	Badania z zakresu oznaczania obecności i stężeń specyficznych białek w płynach ustrojowych, immunofenotypowania komórek krwi obwodowej, immunologii, w szczególności monitorowania alloreaktywności humoralnej i komórkowej, oznaczania poziomów ekspresji genów w komórkach układu immunologicznego oraz wycinkach tkanek.
Laboratorium Zakładu Technik Molekularnych Katedry Medycyny Sądowej www.umw.edu.pl	Badania w celu identyfikacji rodzaju śladów biologicznych metodą immunochromatograficzną i biochemiczną oraz indywidualizacji śladów biologicznych pochodzenia ludzkiego metodą analizy DNA w zakresie polimorficznych układów typu STR techniką multipleks PCR z elektroforezą kapilarną. Badania w celu analizy pokrewieństwa w zakresie analizy polimorfizmu DNA z wykorzystaniem układów typu STR metodą multipleksową PCR z elektroforezą kapilarną.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Laboratorium Badań Żywności www.upwr.edu.pl	Badanie żywności na każdym etapie produkcji, pasz, wody, produktów rolno-spożywczych, materiału biologicznego, nowo uzyskiwanych technologicznie preparatów i innych surowców pod kątem zanieczyszczenia śladowymi pierwiastkami
Centrum Analiz Jakości Środowiska www.upwr.edu.pl	Analizy fizykochemiczne wód i ścieków.

8. INNOWACYJNOŚĆ

WROCLAWSKI PARK TECHNOLOGICZNY – SIEDZIBA GŁÓWNA

Poziom innowacyjności na tle kraju i regionów europejskich na bazie Regional innovation Scoreboard

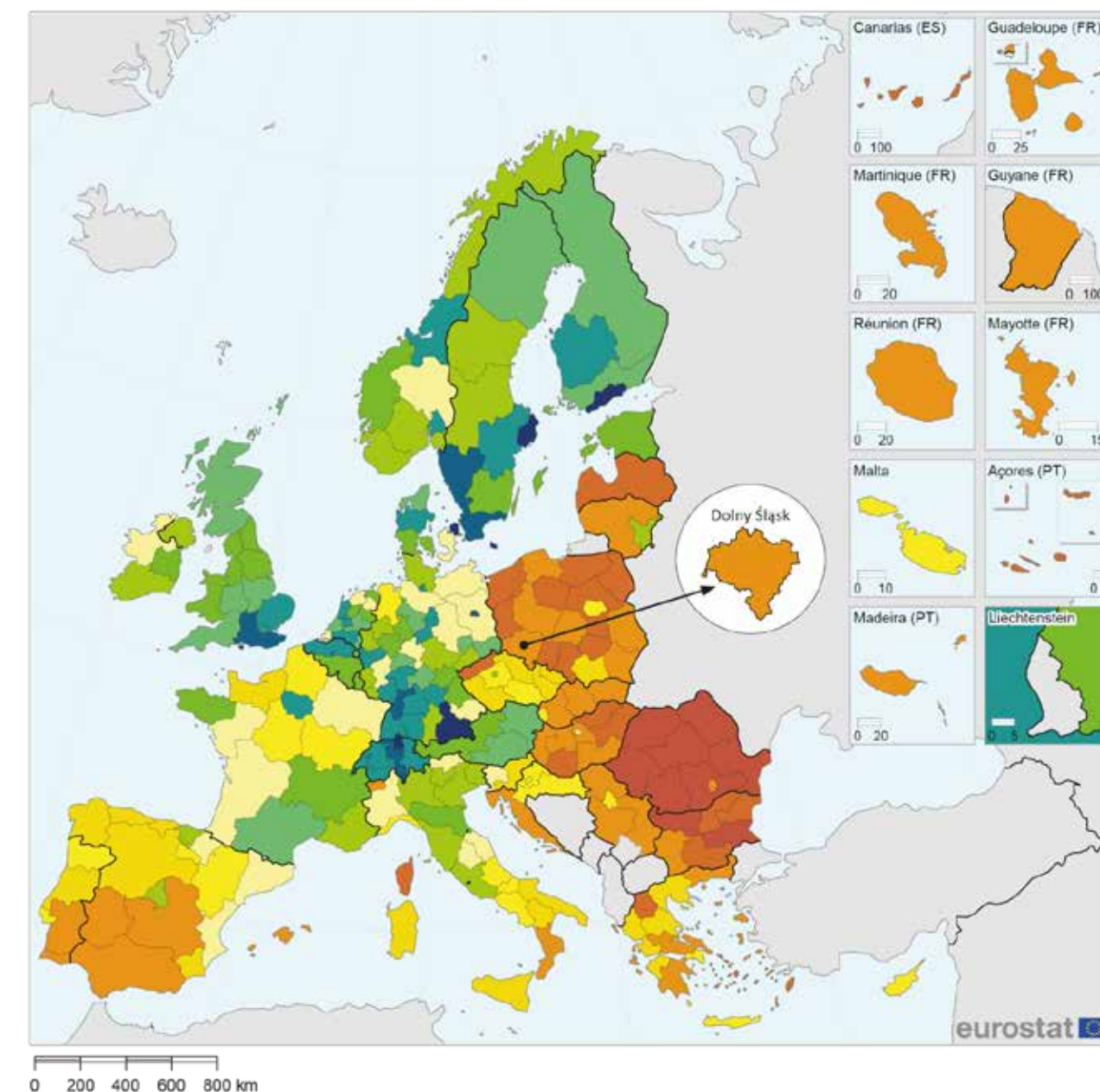
Regionalna tablica wyników w zakresie innowacyjności (Regional innovation Scoreboard) pozwala na ocenę wyników w zakresie innowacyjności europejskich regionów na podstawie określonej liczby wskaźników.

W rankingu za 2021 rok uwzględniono łącznie 240 europejskich regionów, a województwo dolnośląskie uznane zostało za wschodzącego innowatora oraz sklasyfikowane na 3. miejscu w Polsce.

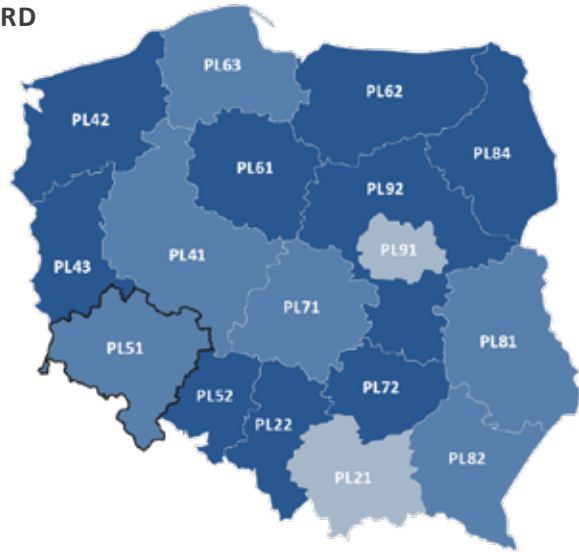
- Początkujący Innowator –
- Początkujący Innowator
- Początkujący Innowator +
- Początkujący Innowator –
- Umiarkowany Innowator
- Umiarkowany Innowator +
- Silny Innowator –
- Silny Innowator
- Silny Innowator +
- Lider Innowacji –
- Lider Innowacji
- Lider Innowacji +

Źródło: Eurostat

POZIOM INNOWACYJNOŚCI NA TLE KRAJU I REGIONÓW EUROPEJSKICH W 2021 ROKU

POZIOM INNOWACYJNOŚCI NA TLE KRAJU I REGIONÓW EUROPEJSKICH NA BAZIE REGIONAL INNOVATION SCOREBOARD

ranga	region	NUTS	vRiI	grupa	zmiana
137	warszawski stołeczny	PL91	88,1	umiarkowany	29,9
170	małopolskie	PL21	71,1	umiarkowany -	25,2
182	dolnośląskie	PL51	64,5	początkujący +	221
184	pomorskie	PL63	63,6	początkujący +	20,2
196	podkarpackie	PL82	57,0	początkujący +	14,4
205	lubelskie	PL81	53,0	początkujący +	19,3
207	łódzkie	PL71	52,8	początkujący +	15,2
208	wielkopolskie	PL41	52,3	początkujący +	16,1
210	śląskie	PL22	50,5	początkujący	120
212	podlaskie	PL84	49,3	początkujący	13,4
213	kujawsko-pomorskie	PL61	49,3	początkujący	16,7
217	opolskie	PL52	48,4	początkujący	15,4
221	lubuskie	PL43	47,5	początkujący	11,8
222	zachodniopomorskie	PL42	47,3	początkujący	11,1
224	warmińsko-mazurskie	PL62	42,5	początkujący	12,0
225	świętokrzyskie	PL72	40,7	początkujący	11,0
227	mazowiecki regionalny	PL92	36,3	początkujący	11,8

Źródło: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b76f4287-0b94-11ec-adb1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-242412276>

Wiodące instytucje badawczo-rozwojowe

INSTYTUCJE BADAWCZO-ROZWOJOWE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE DOLNEGO ŚLĄSKA

„Poltegor-Institut” Instytut Górnictwa Odkrywkowego www.igo.wroc.pl	Prowadzi badania i projekty z zakresu geologii, hydrogeologii i geotechniki; górnictwa odkrywkowego; maszyn górniczych i taśm przenośnikowych; ochrony środowiska i geoinformacji.
Wojskowy Instytut Techniki Inżynieryjnej im. prof. J. Kosackiego www.witi.wroc.pl	Prowadzi badania w zakresie wydobywania, uzdatniania oraz oceny jakości wody; mineralstwa i technik saperskich; maszyn inżynieryjnych, mostów, przepraw i fortyfikacji; maskowania i rozpoznania inżynieryjnego; środków bojowych i amunicji saperskiej; nowych technologii.
Sieć Badawcza Łukasiewicz - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii www.port.lukasiewicz.gov.pl	Oferuje usługi badawcze w branży automotive, ochronie środowiska, biotechnologii, farmacji weterynarii, chemii budowlanej, chemikaliach, paliwach, elektronice, metalurgii, geologii, przemyśle wydobywczym, tworzywach sztucznych, polimerach, przemyśle kosmetycznym, chemii gospodarczej, żywności, suplementach diety.
Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Włodzimierza Trzebiatowskiego Polskiej Akademii Nauk www.hirszfeld.pl	Prowadzi badania naukowe z zakresu immunologii, mikrobiologii i terapii doświadczalnej.
Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych im. Włodzimierza Trzebiatowskiego Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu www.intibs.pl	Prowadzi badania fizykochemiczne struktury ciała stałego oraz jej wpływu na własności fizyczne, chemiczne i spektroskopowe, ze szczególnym naciskiem położonym na badania w niskich temperaturach.

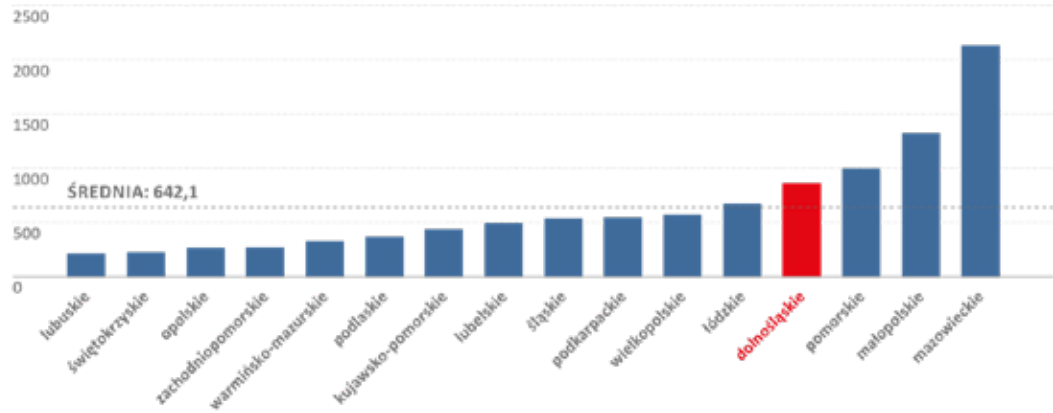
Działalność badawczo-rozwojowa firm w regionie

NAKŁADY FIRM Z REGIONU NA B+R W RELACJI DO ANALOGICZNYCH WYDATKÓW FIRM Z INNYCH REGIONÓW POLSKI, INNE WSKAŹNIKI DZIAŁALNOŚCI B+R

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

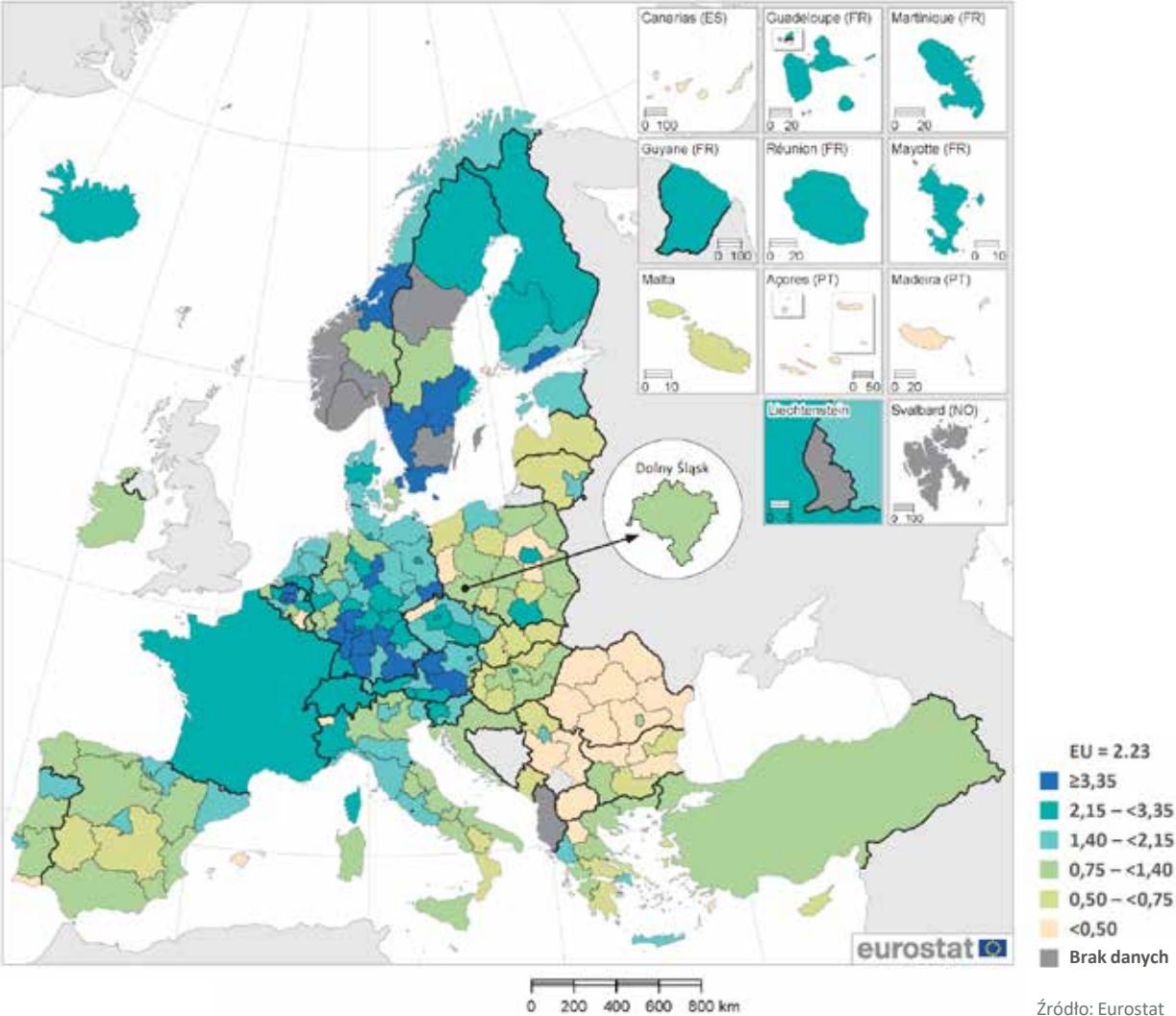
NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWĄ NA 1 MIESZKAŃCA (zł). 2020 ROK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najwyższe wartości nakładów wewnętrznych na B+R na Dolnym Śląsku w sektorze przedsiębiorstw poniesione zostały w następujących działalnościach: informacja i komunikacja (42,1%) oraz produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (23,5%).

WARTOŚĆ NAKŁADÓW NA B+R W RELACJI DO PKB W % (2019)

Źródło: Eurostat

9. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

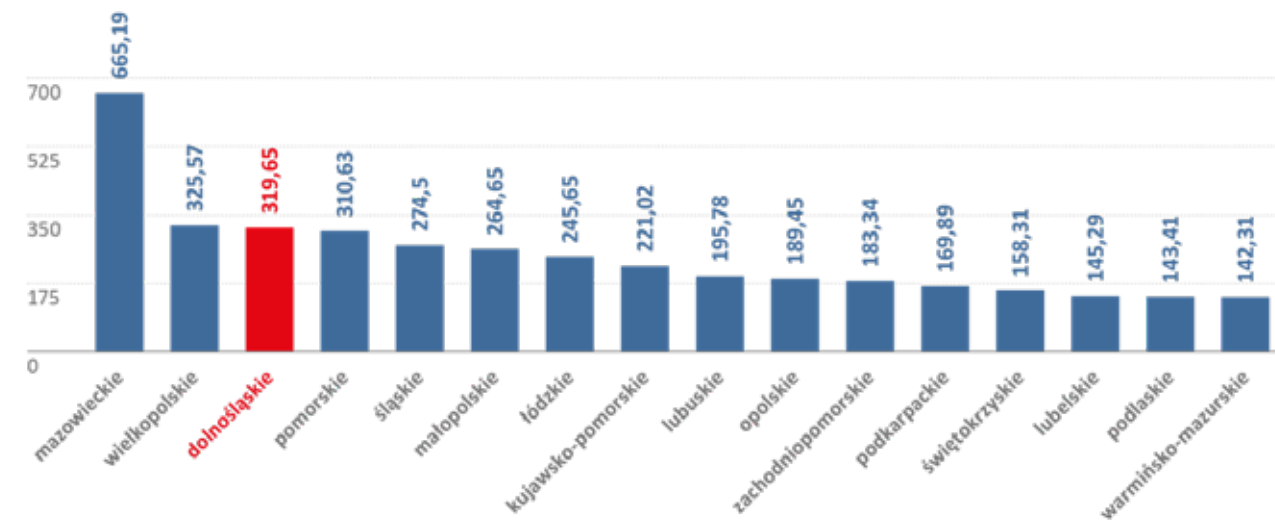
MAGAZYNY AMAZON NA BIELANACH WROCŁAWSKICH

Rankingi/statystyki potwierdzające atrakcyjność

Województwo dolnośląskie należy do trzech najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie regionów Polski. Jego głównymi atutami są:

- wysoki poziom rozwoju gospodarczego, znacznie przekraczający średnią krajową;
- bardzo korzystne położenie wynikające z sąsiedztwa z Niemcami oraz Republiką Czeską, a także atrakcyjne położenie względem rynków zbytu tworzonych przez aglomeracje praską, berlińską i warszawską;
- bardzo dobrze rozwinięta transportowa infrastruktura drogowa: autostrada A4 oraz A8, droga ekspresowa S3, S5 oraz S8;
- rozbudowany system linii kolejowych: międzynarodowe linie kolejowe: E30 i E59,
- dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport barkami rzeczny z Dolnego Śląska do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra – Sprewa i Odra – Hawela, Dolny Śląsk został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy Zachodniej);
- port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika, umożliwiający połączenia z wieloma portami zagranicznymi;

DOCHODY PODATKOWE NA 1 MIESZKAŃCA WOJEWÓDZTWA W 2020 R. (ZŁ)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

- uczelnie wyższe, wśród których licznie są reprezentowane najlepsze w Polsce jednostki naukowe;
- bogactwo kulturowe (liczne zabytki, wśród których na wyróżnienie zasługują: Hala Stulecia we Wrocławiu oraz Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze – obiekty światowego dziedzictwa UNESCO) i walory przyrodnicze (Sudety, Przedgórze Sudeckie) stwarzają podstawy dla rozwoju usług turystycznych;
- wysoki poziom rozwoju przemysłu, przejawiający się specjalizacją regionu w nowoczesnych rodzajach produkcji przemysłowej (przemysł środków transportu, farmaceutyczny, elektronika użytkowa, sprzęt AGD i RTV);
- wysoki poziom rozwoju rolnictwa, w tym szczególnie produkcji roślinnej, stanowiący podstawę rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, funkcjonujące strefy ekonomiczne, oferujące dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej inwestorom;
- dobrze rozwinięty sektor instytucji otoczenia biznesu oferujący wsparcie przedsiębiorcom.

Dolny Śląsk zajął 3. miejsce w 2020 roku wśród województw pod względem dochodów podatkowych na 1 mieszkańca. Dochody te były o ponad 30% wyższe niż średnia dla wszystkich województw.

10. INSTYTUCJE WSPARCIA BIZNESU

SIEĆ BADAWCZA ŁUKASIEWICZ – PORT POLSKI OŚRODEK ROZWOJU TECHNOLOGII NA PRACZACH ODRZAŃSKICH

SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE, PARKI TECHNOLOGICZNE

Specjalne strefy ekonomiczne

Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości (KSSEMP)	www.ssemp.pl	Kamienna Góra
Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	www.lsse.eu	Legnica
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”	www.invest-park.com.pl	Wałbrzych

Parki technologiczne

Dolnośląski Park Technologiczny „T-Park”	www.darr.pl	Szczawno Zdrój
Noworudzki Park Przemysłowy	www.agroreg.com.pl	Nowa Ruda
Park Przemysłowy Bukowice	www.bukowiceip.com	Brzeg Dolny
Wrocławski Park Przemysłowy	www.wpp.wroc.pl	Wrocław
Wrocławski Park Technologiczny S.A.	www.technologypark.pl	Wrocław

INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Inkubatory przedsiębiorczości działają w celu wsparcia rozwoju nowopowstałych firm. Ich działania skupiają się na zapewnieniu odpowiednich warunków prowadzenia działalności przez początkujących przedsiębiorców.

Inkubatory przedsiębiorczości

Inkubator Przedsiębiorczości Gminy Kamienna Góra	www.inkg.pl	Czadrow
Dolnośląski Inkubator Art - Przedsiębiorczości	www.artinkubator.bielawa.pl	Bielawa
Bielawski Inkubator Przedsiębiorczości	www.barl.bielawa.pl	Bielawa
Integracyjny Inkubator Przedsiębiorczości SKRZYŃIA	www.technologypark.pl/integracyjny-inkubator-przedsiębiorczosci/	Wrocław
Dzierżoniowskie Centrum Biznesu		Dzierżoniów
Inkubator Przedsiębiorczości w Legnicy	www.arleg.eu	Legnica
inQUBE Uniwersytecki Inkubator Przedsiębiorczości	www.inqube.pl	Wrocław
Inkubator Przedsiębiorczości Stacja Rozwój	www.inkubator-ladek.pl	Lądek Zdrój
Strzeliński Gminny Inkubator Przedsiębiorczości	www.strzelin.pl	Strzelin
Sudecki Inkubator Przedsiębiorczości	www.inkubatorsudecki.pl	Wałbrzych
Wałbrzyski Inkubator Przedsiębiorczości	www.inkubator.walbrzych.pl	Wałbrzych
Inkubator Przedsiębiorczości DAWG	www.dawg.pl	Wrocław
Inkubator Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	www.cwp.wroclaw.pl	Wrocław
Concordia Design HUB	www.hub.concordiadesign.pl	Wrocław
Zdrojowy Inkubator Przedsiębiorczości	www.zdrojowyinkubator.pl	Kudowa Zdrój
Inkubator Przedsiębiorczości w Lubinie	www.inkubator-lubin.pl	Lubin

ORGANIZACJE GOSPODARCZE ISTNIEJĄCE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA – IOB

Agencje rozwoju regionalnego i lokalnego

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego	www.karr.pl	Jelenia Góra
Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego	www.warr.pl	Wrocław
Agencja Rozwoju Regionalnego Arleg	www.arleg.eu	Legnica
Dolnośląski Fundusz Gospodarczy	www.dfg.pl	Wrocław
Dolnośląski Park Innowacji i Nauki	www.dpin.pl	Wrocław
Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej	www.dawg.pl	Wrocław
Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG”	www.agroreg.com.pl	Nowa Ruda
Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego	www.darr.pl	Socramno Zdrój

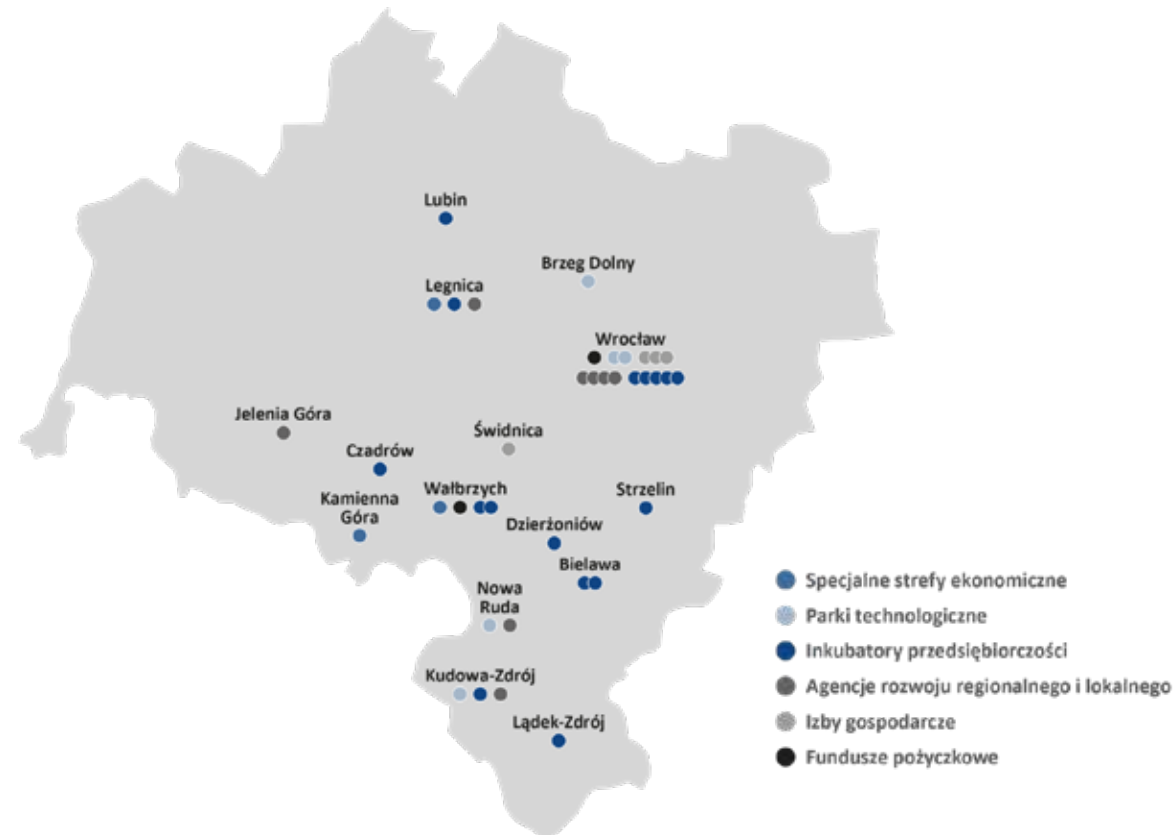
Izby gospodarcze

Dolnośląska Izba Gospodarcza	https://www.dig.wroc.pl/	Wrocław
Zachodnia Izba Gospodarcza	www.zig.pl	Wrocław
Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa	www.sigh.pl	Świdnica
Dolnośląska Izba Rzemieślnicza	http://izba.wroc.pl	Wrocław

Fundusze pożyczkowe

Dolnośląski Fundusz Rozwoju	www.dfr.org.pl	Wrocław
Fundusz Regionu Wałbrzyskiego	https://frw.pl/	Wałbrzych

MAPA POKAZUJĄCA ROZMIESZCZENIE POWYŻSZYCH INSTYTUCJI NA TERENIE DOLNEGO ŚLĄSKA

11. WSPARCIE DLA INWESTORA

Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o. oraz Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów

Celem Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej jest wspieranie przedsiębiorczości i pobudzanie innowacyjności regionu, poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw sektora MSP i wspieranie ich rozwoju oraz kształtowanie wizerunku województwa za granicą.

Spółka pośredniczy w kontaktach pomiędzy inwestorami zainteresowanymi podjęciem działalności w regionie, a Samorządem i jednostkami dysponującymi terenami inwestycyjnymi bądź właściwą infrastrukturą. Realizuje zadania przypisane Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów. DAWG jest certyfikowanym partnerem Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych.

Dział Obsługi Inwestora i Eksportera zajmuje się kompleksową obsługą eksporterów, a także przedsiębiorców, którzy zamierzają rozpocząć działalność eksportową. DOLIIE jest przedsięwzięciem powstałym na bazie systemowego programu Ministra Gospodarki, który Agencja realizuje od 2012 roku.

Jej misją jest zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju oraz zasięgu i dynamiki umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw. Działa zarówno w Polsce, jak i poprzez Zagraniczne Biura Handlowe (ZBH). Oferuje szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej otoczenia gospodarczo-prawnego planowanych projektów biznesowych. Pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć, opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji oraz wiarygodnych partnerów i dostawców. Zapewnia dostęp do instrumentów finansowych, w tym ubezpieczeń oferowanych przez instytucje zrzeszone w Grupie Polskiego Funduszu Rozwoju. Jest pierwszym punktem kontaktu dla eksporterów i inwestorów. Działa na rzecz promocji polskiej gospodarki. Wzmacnia rozpoznawalność polskich marek na międzynarodowych rynkach, promuje rodzime produkty i usługi oraz polską myśl technologiczną. Pomaga przedsiębiorcom w wyborze optymalnej ścieżki ekspansji za granicą. Wspiera napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski i realizację polskich inwestycji w kraju.

Oferta doradztwa eksportowego	Oferta doradztwa inwestycyjnego
• analiza potencjału eksportowego	• przygotowanie pakietów informacyjnych
• przygotowanie pakietów informacyjnych	• opracowanie informacji o zachętach inwestycyjnych
• opracowanie strategii ekspansji na wybranych rynkach oraz list partnerów biznesowych	• przygotowanie ofert nieruchomości inwestycyjnych
• weryfikacja partnerów biznesowych	• przeprowadzanie audytów nieruchomości
• organizacja spotkań B2B oraz misji biznesowych	• konsulting lokalizacyjny
• udzielanie wsparcia w kontaktach z administracją	• organizacja spotkań B2B
• organizacja szkoleń	• udzielanie wsparcia w kontaktach z administracją
	• organizacja szkoleń

Cele strategiczne SRWD 2020

Dolny Śląsk w 2030 to region:

- równomiernego rozwoju – region bez istotnych społecznych i gospodarczych dysproporcji, region wewnętrznie spójny, region wyrównanych rozwojowych szans,
- przyjazny dla mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów i kuracjuszy, atrakcyjne miejsce do życia, pracy, nauki i rekreacji,
- nowoczesny z kreatywną i innowacyjną regionalną społecznością oraz rozwiniętą sferą naukową i badawczo-rozwojową,
- konkurencyjny w scenerii krajowej i europejskiej z Wrocławiem jako silną metropolią oraz ośrodkami regionalnymi o znaczących przewagach konkurencyjnych.

Cel nadrzędny Strategii określono jako: Harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności.

Cele strategiczne zdefiniowane zostały jako:

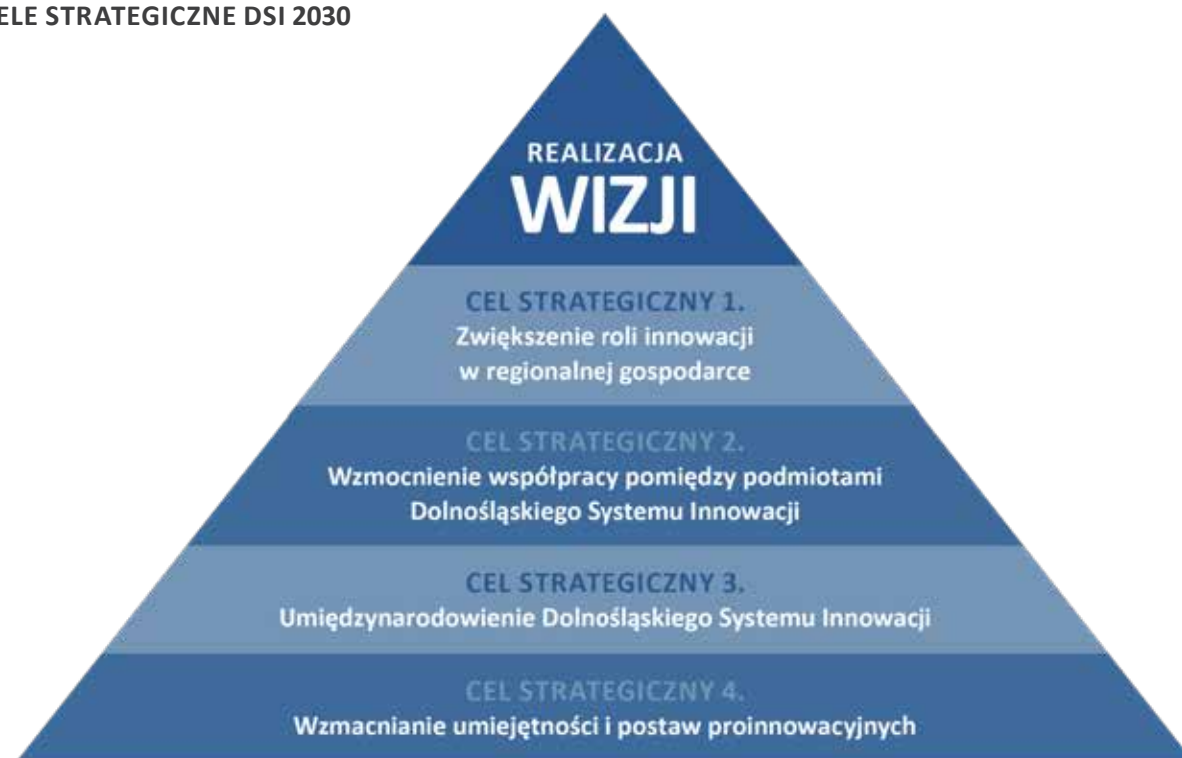
- efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu,
- poprawa jakości i dostępności usług publicznych,

- wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego,
- odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
- wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Cele strategiczne DSI 2030

Misją Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030 jest tworzenie ekosystemu innowacji, wykorzystującego potencjał Dolnego Śląska, ukierunkowanego na osiąganie ambitnych celów, opartego o efektywną współpracę w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym. W Strategii sformułowano 4 cele strategiczne, które przyczynią się do realizacji wizji Strategii.

CELE STRATEGICZNE DSI 2030

Źródło: Dolnośląska Strategia Innowacji 2030

13. ATRAKCJE TURYSTYCZNE I KULTURALNE

TWIERDZA GÓRSKA NA SREBRNEJ GÓRZE

Najważniejsze miejsca turystyczne na Dolnym Śląsku

Turystyka kulturowa

Dolny Śląsk słynie z wyjątkowych, historycznych obiektów, zespołów zabytkowych o unikalnej w skali świata wartości artystycznej i kulturowej. Świadczy o tym ich obecność na renomowanych listach i zestawieniach, tylko na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisane zostały trzy obiekty: Hala Stulecia we Wrocławiu, Kościół Pokoju w Jaworze, Kościół Pokoju w Świdnicy. To tu położona jest Dolina Pałaców i Ogrodów, która obejmuje blisko 30 obiektów takich jak średniowieczne wieże mieszkalne, zamki, renesansowe dwory i barokowe pałace. Teren ten nazwano „Śląskim Elizjum”, przyrównując go do zamków i pałaców nad Doliną Loary we Francji.

Status pomnika historii ma zaś 12 zabytków (trzy wymienione powyżej) oraz młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju, pałace i parki krajobrazowe Kotliny Jeleniogórskiej, zespół klasztorny dawnego opactwa cystersów w Krzeszowie, pobenedyktynski zespół klasztorny w Legnickim Polu, Twierdza Srebrna Góra, Kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Strzegomiu, Katedra pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Wacława Męczennika w Świdnicy, zespół dawnego opactwa cysterek w Trzebnicy, zespół historycznego centrum Wrocławia.

Na terenie województwa znajduje się również siedem parków kulturowych: Forteczny Park Kulturowy w Srebrnej Górze, Forteczny Park Kulturowy Twierdza Kłodzka, Park Kulturowy Kotliny Jeleniogórskiej,

Wrocławski Park Kulturowy, Park Kulturowy Wzgórze Zamkowe, Dolina Budzówki i Nysy Kłodzkiej w Kamieńcu Żąbkowickim, Park Kulturowy Opactwa Cystersów w Henrykowie.

Turystyka aktywna

Niezależnie od tego, czy ktoś preferuje spokojne spacerowanie nad brzegiem rzeki, czy wędrówki góorskimi szlakami, podróżowanie i zwiedzanie na dwóch kółkach, jazdę na nartach zjazdowych lub biegowych, na Dolnym Śląsku każdy znajdzie coś dla siebie. Poznawać region można nie tylko z ziemi, ale także wody i powietrza, korzystając z doskonałych warunków do spływu kajakami, lotów szybowcem i paralotnią. Rower jest doskonałym rozwiązaniem dla tych, którzy cenią sobie mobilność, ale nie chcą tracić kontaktu z otoczeniem. Dolny Śląsk oferuje bogactwo tras rowerowych – dla mniej i bardziej doświadczonych rowerzystów, zarówno w terenie nizinnym, jak i górkim. Już same nazwy najbardziej znanych sudeckich szczytów obiecują białe szaleństwo: Śnieżnik i Śnieżka. Nie tylko tam narciarze znajdują

DOM PRZYSŁUPOWY W GRABISZYCACH ŚREDNICH

świetnie przygotowane trasy – jeździć można także w Szklarskiej Porębie (Szrenica) czy na Zieleńcu w Górach Orlickich. Dla tych, którzy wolą biegać niż zjeżdżać, Dolny Śląsk również ma wiele do zaoferowania – na czele z Biegiem Piastów – największym polskim biegiem narciarskim, odbywającym się co roku na Polanie Jakuszyckiej. Wiele atrakcji czeka na kajakarzy. Przepiękne rzeki regionu, spośród których warto wymienić choćby Kwisę, Bóbr, Nysę Kłodzką, Barycz czy Widawę, oferują niezapomniane przeżycia. Przerwy w spływie są okazją do poznania pasjonujących zabytków. Jazda konna to wyjątkowy sposób na poznawanie regionu – pozwala na szybkie przemieszczanie się, a jednocześnie zapewnia kontakt z naturą. Poza tym – co nie mniej ważne – odwiedzając średniowieczne atrakcje, można poczuć się jak prawdziwy podróżnik sprzed kilku wieków. Na Dolny Śląsk warto także popatrzeć z lotu ptaka. Region oferuje znakomite warunki dla pilotów szybowców, paralotniarzy, spadochroniarzy i wielbicieli innych sportów lotniczych. Szczególną atrakcją, przyciągającą turystów z całej Europy,

ZAMEK CZOCHA W LEŚNEJ

jest tzw. Karkonoska Fala – wyjątkowa konfiguracja wiatrów nad Karkonoszami, pozwalająca szybowcom i paralotniom wznosić się na znaczne wysokości. Sudety – pasmo górskie ciągnące się na południu Dolnego Śląska – to najstarsze polskie góry. Według wielu – także najciekawsze. Niezależnie od tego, czy ktoś jest zapalonym geologiem i szuka minerałów, czy fascynuje go przyroda i wyjątkowe okazy fauny i flory, czy pasjonuje się niezwykle formami skalnymi, czy może po prostu lubi piękne widoki i świeże powietrze – znajdzie tu coś dla siebie.

Szlak Tajemniczych Podziemi

Dolny Śląsk to region o niezwykle bogatej historii, datowanej od czasów przedśredniowiecznych. Ścierały się tutaj wpływy wielu kultur, przetaczały przezeń liczne wojny, zmieniali władcy. Góryste tereny, mokradła, nieprzebyte lasy kryją niespotykane w innych częściach Polski nagromadzenie budowli militarnych i warownych. Zamki, twierdze, schrony i tajemnicze, nie w pełni jeszcze odkryte podziemia zachwycają

architekturą, ale i niesamowitą historią. Dziś podziemne szlaki to jedna z wizytówek regionu, przyciągająca co roku rzesze turystów. Szlak tworzy 10 niezwykle obiektów: Kopalnia Uranu w Kletnie, Kopalnia Złota w Złotym Stoku, Twierdza Kłodzko, Podziemna Trasa Turystyczna w Kłodzku, Twierdza Srebrna Góra, Sztolnie Walimskie Kompleks Rzecznka „Riese”, Podziemne Miasto Osówka, Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia w Wałbrzychu, Geopark w Krobicy – Śladami dawnego górnictwa kruszców, Podziemia Zamku Książ.

Zamki i pałace

Dolny Śląsk słynie z zamków i pałaców. Wiele z nich w ostatnich latach odzyskało swoją świetność, a ich losy często były bardzo burzliwe, znaczone wojnami i pożarami. Podczas wędrówki dolnośląskim odcinkiem Europejskiego Szlaku Zamków i Pałaców można patrzeć na te same mury, co nasi przodkowie, odpoczywać pośród tej samej zieleni, co dawni rycerze, można także skosztować tych samych potraw.

Uzdrowiska

Dolny Śląsk znany jest ze swoich wód mineralnych od średnio-wiecza. Uzdrowiska przyciągały już w XVIII i XIX wieku licznych kuracjuszy z całej Europy. Usytu-owanych zostało tutaj kilkanaście uzdrowisk o zróżnicowanych ofertach leczniczych. Dolnośląskie uzdrowiska mają niepowtarzalny mikroklimat, sprzyjający także wypoczynkowi i rekreacji. Wody zdrojowe wspomagają leczenie wielu dolegliwości, takich jak reumatyzm, nerwobóle, choroby serca, skóry, układu krążenia, choroby układu trawiennego i inne. Pięknie położone miasteczka, oprócz walorów uzdrowisko- wych posiadają także ciekawą ofertę kulturalną i turystyczną. Główne ośrodki uzdrowiskowe na Dolnym Śląsku to: Zespół Uzdrowisk Kłodzkich (Kudowa-Zdrój, Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój), Łądek-Zdrój, Cieplice Śląskie-Zdrój, Świeradów i Czerniawa-Zdrój. Miejsca te od dawna cenione są przez rzesze spragnionych kontaktu z naturą i myślących o swoim zdrowiu kuracjuszy oraz turystów polskich i zagranicznych.

MUZEUM PAPIERNICTWA W DUSZNIKACH-ZDROJU

Obiekty kultury – najważniejsze instytucje

- Teatr Polski we Wrocławiu
- Wrocławski Teatr Pantomimy
- Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu
- Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy
- Opera Wrocławska
- Narodowe Forum Muzyki
- Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu
- Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze
- Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu
- Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu
- Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze
- Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju
- Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945)
- Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
- Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu
- Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu

WIDOK NA OSTRÓW TUMSKI WE WROCŁAWIU

Zdjęcia na okładce
Most Rędziński – część autostrady A8
Zamek Hochbergów w Książu

Wszelkie prawa zastrzeżone
Wrocław 2023

**DOLNY
ŚLĄSK**

Urząd Marszałkowski

Województwa Dolnośląskiego

Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14

50-411 Wrocław

